

**Şantiyelerde
kadın baret
olmak**

s. 11

**Tourette: Biz de
sizden
biriyiz**

s. 18

**Dedesinin
gölgesinde
bir çınar**

s. 28

HAZİRAN 2017 / YIL 3 / SAYI 8

gençifade

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ UYGULAMA GAZETESİ

2.İFGİ ödülleri sahiplerini buldu s.3

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) İletişim Fakültesi öğrenci çalışmalarının değerlendirildiği İletişim Fakültesi Genç İletişimciler (İFGİ) ödül töreni 9 Mayıs Salı günü İletişim Fakültesinde gerçekleşti.

Sıradışı meslek: Gassallık s.15

Ölüm masallarının tersine gerçek hayatta insanlığın son durağı. Bu son durakta her insana, bir nevi sonsuzluğun kapısını aralayan onu, son yolculuğuna tertemiz uğurlayan meslek: Gassallık.

Ağaca oyulan hayaller s.24

Hiçbir eğitim almadan yüzlerce esere can veren, sıradan nesnelere estetik değerlerle yeniden üreten Yalçın Aydos ile tanışmaya hazır mısınız? 8 yaşından 84 yaşına kadar sanatın içinde yaşayan Aydos, evlerinin kapısını bize açtı.

İletişim Fakültesi'nin ilk mezuniyet heyecanı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) İletişim Fakültesi ilk mezunlarını vermenin haklı gururunu yaşadı. Mezun olan öğrenciler törenin coşkusunu aileleri ve hocaları ile paylaştı.

2013-2014 eğitim-öğretim yılında ilk öğrencilerini alan OMÜ İletişim Fakültesi, 4 yılın ardından Gazetecilik Bölümünden 30, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümünden 44 olmak üzere 74 öğrenciyi mezun etti. Fakülte 2016-2017 akademik yılında Mustafa Kemal Güneşoğlu Kampüsü'nde düzenlenen törenle ilk mezunlarını verdi. Tören saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın

okunmasının ardından İletişim Fakültesi Kurucu Dekanı Prof. Dr. Zekeriya Uludağ'ın açılış konuşmasıyla başladı.

Törene Çarşamba Belediye Başkanı Hüseyin Dünder, Rektör Başkanını Prof. Dr. Mehmet Ali Cengiz, İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ni-yazi Usta, İletişim Fakültesi Kurucu Dekanı Prof. Dr. Zekeriya Uludağ, Ali Fuat Başgil Hukuk Fakültesi Dekanı Hasan Tahsin Keçelgil, Çarşamba

Ticaret Borsası Meslek Yüksek Okulu Müdürü Prof. Dr. İsmail Aydemir, Mehmet Tülazoğlu Adalet Meslek Yüksek Okulu Müdürü Yrd. Doç. Dr. Yılmaz Yurtseven, Basın Yayın ve Enformasyon İl Müdürü Mücahit Taşkın, Çarşamba Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Şevket Zeren, hayırsever Tülay Ulusoy, öğrenci aileleri ve İletişim Fakültesi öğretim üyeleri katıldı. **s.2**

Bir garip Orhan Veli

s. 8

Buzun mühendisi: Altın Kuğu s.21

İletişim Fakültesi'nin ilk mezuniyet heyecanı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) İletişim Fakültesi ilk mezunlarını vermenin haklı gururunu yaşadı. Mezun olan öğrenciler törenin coşkusuyla aileleri ve hocaları ile paylaştı.

2013-2014 eğitim-öğretim yılında ilk öğrencilerini alan OMÜ İletişim Fakültesi, 4 yılın ardından Gazetecilik bölümünden 30, Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümünden 44 olmak üzere 74 öğrenciyi mezun etti. Fakülte 2016-2017 akademik yılında Mustafa Kemal Güneşdoğdu Kampüsü'nde düzenlenen törenle ilk mezunlarını verdi. Tören saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasından sonra İletişim Fakültesi Kurucu Dekanı Prof. Dr. Zekeriya Uludağ'ın açılış konuşmasıyla başladı.

Törene Çarşamba Belediye Başkanı Hüseyin Dündar, Rektör Başkanlığına Prof. Dr. Mehmet Ali Cengiz, İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Niyazi Usta, İletişim Fakültesi Kurucu Dekanı Prof. Dr. Zekeriya Uludağ, Ali Fuat Başgil Hukuk Fakültesi Dekanı Hasan Tahsin Keçelgil, Çarşamba Ticaret Borsası Meslek Yüksek Okulu Müdürü Prof. Dr. İsmail Aydemir, Mehmet Tula-zoğlu Adalet Meslek Yüksek Okulu Müdürü Yrd. Doç. Dr. Yılmaz Yurtse-

ven, Basın Yayın ve Enformasyon İl Müdürü Mücahit Taşkın, Çarşamba Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Şevket Zeren, hayırsever Tülay Ulusoy, öğrenci aileleri ve İletişim Fakültesi öğretim üyeleri katıldı.

"Üniversitemiz kendilerine daima açık bir kapı olacaktır"

İletişim Fakültesi Kurucu Dekanı Prof. Dr. Zekeriya Uludağ konuşmasında, "Fakülte binasının her tuğlasında emeğim olduğunu düşünüyorum ve bundan hem gurur hem de sevinç duyuyorum. Mezun olan öğrencilerimize bundan sonraki hayatlarında başarılar diliyorum. Umarım ki hayatta yolları Samsun'a düşer. Burada olduğumuz sürece Ondokuz Mayıs Üniversitesi kendilerine daima açık bir kapı olacaktır. Öğrencilerimi saygıyla selamlıyorum ve teşekkür ediyorum" dedi.

Fakülte Dekanı Prof. Dr. Niyazi Usta "Biz ülkemizde var olan 95 İletişim Fakültesi içinden, çağın gereksi-

mlerini karşılayan, teori ve pratiği harmanlayan bir eğitim anlayışıyla ve güçlü akademik çalışmalarla farklılaşarak başarılı olmayı hedefliyoruz. Bunun ilk emarelerini de ilk mezunlarımızı hayatlarının yeni dönemlerine uğurlarken edindiğimizi belirtmeliyim" şeklinde konuştu.

Rektör Başkanlığına Prof. Dr. Mehmet Ali Cengiz, "Artık ailelerin bizlere emanet ettiği öğrencilerimizin emeklerini karşılığını aldıkları zaman geldi. Biz öğrencilerimizin dürüst doğru insan olmalarını istiyoruz. Herkese saygı ve selamlarımı iletiyorum" diyerek sözlerini tamamladı.

"Beni büyüten aileme sonsuz şükranlarımı sunuyorum"

2016-2017 akademik yılının Fakülte ve Halkla İlişkiler bölüm birincisi Merve Doğan, Gazetecilik bölüm birincisi ve Fakülte ikincisi Kübra Deniz ve Fakülte üçüncüsü Nalan Birdal oldu. Gazetecilik Bölümü birincisi Kübra Deniz diploması-

nı Rektör Başkanlığına Mehmet Ali Cengiz'den aldı. Deniz, "Biz burada ilk olarak arkadaş daha sonra dost ve en önemlisi de aile olmayı başardık. Beni ve tüm arkadaşlarımı bu günlere getiren ailelerimize sonsuz şükranlarımı sunar hocalarıma çok teşekkür ederim" dedi. Diplomasını Prof. Dr. Nevzat Şahin'den alan Fakülte birincisi Merve Doğan, mezuniyet kütüğüne ismini çıkardı. Doğan, "Hocalarıma ve beni aralarına alan arkadaşlarıma çok teşekkür ederim. Beni büyüten aileme özellikle anıme sonsuz şükranlarımı sunuyorum" dedi.

Törene, Çarşamba Kaymakamı Mustafa Güney, Çarşamba Cumhuriyet Başsavcısı Gültekin Bülbül, Çoşku dolu anlara ev sahipliği yapan törende aileler göz yaşları ile mezun olan çocuklarının gururunu ve onurunu yaşadılar.

Öğrencilerin mezuniyet yemini ve fotoğraf çekimiyle devam eden tören, kep atılması ve sonrasında düzenlenen yemekle sona erdi.

Hayattan Kareler-3 fotoğraf sergisi

"Hayattan Kareler" fotoğraf sergisinin üçüncüsü Mustafa Kemal Güneşdoğdu Kampüsü'nde düzenlenen İletişim Fakültesi Genç İletişimciler (İFGİ) Ödül Töreni kapsamında fotoğraf severlerle buluştu.

Çarşamba Belediyesi'nin katkıları ile düzenlenen etkinlik, Mustafa Kemal Güneşdoğdu anısına fidan dikimi ile başladı. İletişim Fakültesi öğrencilerinin fotoğraflarının yer aldığı bu yıl üçüncüsü düzenlenen "Ha-

yattan Kareler-3" fotoğraf sergisi, İletişim Fakültesi fuaye alanında fotoğraf severlerin beğenisine sunuldu. Sergide, İletişim Fakültesi öğrencilerinin hayata ve insana dair fotoğrafları yer aldı.

2. İFGİ ödülleri sahiplerini buldu

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) İletişim Fakültesi öğrenci çalışmalarının değerlendirildiği İletişim Fakültesi Genç İletişimciler (İFGİ) Ödül Töreni 9 Mayıs Salı günü İletişim Fakültesinde gerçekleşti.

Çarşamba Belediyesi'nin katkıları ile bu yıl 2.si düzenlenen İFGİ Ödül Töreni, hayırsever Mustafa Kemal Güneşdoğdu anısına gerçekleştirildi. İletişim Fakültesi Uygulama Gazetesi Genç İfade ve gazetesinin internet sitesi olan gencifade.omu.edu.tr adresinde yayımlanan haber ve fotoğrafların yanı sıra Halkla İlişkiler ve Tanıtım, Radyo Sinema ve Televizyon bölümü öğrencilerinin çalışmalarının da değerlendirildiği "İletişim Fakültesi Genç İletişimciler" (İFGİ) ödülleri, İletişim Fakültesi Konferans Salonunda yapılan ödül töreni ile sahiplerini buldu. Ödül alan öğrencilere, plaket ve teşekkür belgesi verildi.

Törene, Çarşamba Kaymakamı Mustafa Güney, Çarşamba Cumhuriyet Başsavcısı Gültekin Bülbül, Çoşku dolu anlara ev sahipliği yapan törende aileler göz yaşları ile mezun olan çocuklarının gururunu ve onurunu yaşadılar.

Öğrencilerin mezuniyet yemini ve fotoğraf çekimiyle devam eden tören, kep atılması ve sonrasında düzenlenen yemekle sona erdi.

Çarşamba Belediye Başkanı Hüseyin Dündar, "Çarşamba, Mustafa Kemal Güneşdoğdu Kampüsü öğrenci ve hocaları ile gelişmeye devam ediyor. Öğrencilerimizin başarılarını devamını diliyorum" dedi.

Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Vedat Ceyhan, "Böyle etkinlikler öğrencileri başarıya giden yolda motive eder. Öğrencilerimize başarılar diliyorum" şeklinde konuştu.

İletişim Fakültesi Dekan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Ahmet Oktan, "Yeni bir fakülte olmamıza rağmen gündün güne etkinliklerimiz artıyor. Bu ve bunun gibi etkinliklerle öğrencilerimiz daha aktif hale geliyor" dedi.

Törene katılan Mustafa Kemal Güneşdoğdu'nun yeğeni Hakkı Polatoğlu, Mustafa Kemal Güneşdoğdu anısına hazırlanan sinevizyon gösterisinin ardından göz yaşlarını tutmakta zorluk çektiğini ve çok duygulandığını söyledi.

Çarşamba Kaymakamı Mustafa Güney, "Çok güzel ve samimi bir programdı. Emeği geçen bütün hocalara ve öğrencilere çok teşekkür ederim" dedi. Tören Çarşamba Kaymakamı Mustafa Güney'in konuşması ile sona erdi.

Öğrencilerin 14 kategoride yarıştığı İFGİ ödülleri kazanan isimler ise şöyle:

Mustafa Kemal Güneşdoğdu Özel Ödülleri: Işıl Kaptan ve Ozan

Yazar

Kültür- Sanat Haber Kategorisi
Lilik Ödülü: Enes Köse- Yaşayan Şiir: Garip Akımı

Kültür- Sanat Haber Kategorisi Övgüye Değer Ödülü: Oğün Dürümlü - Wattpad'in Genç Yazarlarından Biri: Beyzanur Yılmaz

Araştırma - Özel Haber Kategorisi
Lilik Ödülü: Emine Yüce- Törenin Karşısında Dimdik Bir Kadın

Araştırma - Özel Haber Kategorisi Övgüye Değer Ödülü: Cengiz Ortataş- Çad'da Doğdu Çorumlu Oldu: Amir Zakaria

Sağlık - Spor Haber Kategorisi
Lilik Ödülü: Tuğay Aşçı- Tourette: Biz de Sizde Biriyiz

Sağlık - Spor Haber Kategorisi Övgüye Değer: Tutku Beyza Bay- Türkiye'de Yeni Bir Akım: Balon Futbolu

Rutin Haber Kategorisi
Lilik Ödülü: Işıl Kaptan- Kampüste 8 Mart Etkinlikleri

Röportaj - Söyleşi Kategorisi
Lilik Ödülü: Açıyla Kaynar- Rafadan Tayfa'nın Hayri'sinden

Röportaj - Söyleşi Kategorisi Övgüye Değer: Gizem Öngün-Bilgiç

Kurumsal İletişim Kategorisi
Lilik Ödülleri: Sena Şahin - Muhammet Bayrakçı - Sibel Bay - Çağla Karaismailoğlu - Ebru Cankurt - Elif Gündüz

Kurumsal İletişim Kategorisi Övgüye Değer Ödülleri: Erdem Pişkin - Yeşim Koloğlu - Neslihan Yayla - Merve Doğan

Oyunu Reklamcılık Kategorisi
Lilik Ödülü: Abdullah Koç

Oyunu Reklamcılık Kategorisi Övgüye Değer Ödülü: Emre Gelen Reklam Fotoğrafı ve Tasarımı Kategorisi Lilik Ödülü: Yeşim Koloğlu

Hakkımız Olanı Peşinde Koşmadan Elde Edeceksiniz"

Haber Fotoğrafı Kategorisi Lilik Ödülü: Emre Pank- Karadeniz'de Ferah Bir Rüzgar başlıklı haber fotoğrafı

Haber Fotoğrafı Kategorisi Övgüye Değer: Ozan Yazar- Engellilere Engel Olamayalım başlıklı haber fotoğrafı

Estetik Fotoğraf Kategorisi Lilik Ödülü: Ozan Yazar

Estetik Fotoğraf Kategorisi Övgüye Değer Ödülleri: Işıl Kaptan ve Sedat Elbasan

Televizyon Haberciliği Kategorisi Lilik Ödülü: Halit Güleriyüz- Hac-kerler Çarşamba'ya Kamp Kurdu

En İyi Radyo Programı Kategorisi Lilik Ödülleri: Arda Ersel ve Yiğit Ayberk Cakır

En İyi Radyo Programı Kategorisi Övgüye Değer Ödülü: Tarkan Kaleli

En İyi Radyo Spikeri Kategorisi Lilik Ödülü: Emine Yüce

En İyi Radyo Spikeri Kategorisi Övgüye Değer Ödülü: Tarkan Kaleli

Kamu Spotu Kategorisi Lilik Ödülleri: Merve Doğan, Neslihan Yayla, Ömer Seyfi Şenol

Kamu Spotu Kategorisi Övgüye Değer Ödülleri: Fatih Özsoy, Leyla Nalbant

Kurumsal İletişim Kategorisi Lilik Ödülleri: Sena Şahin - Muhammet Bayrakçı - Sibel Bay - Çağla Karaismailoğlu - Ebru Cankurt - Elif Gündüz

Kurumsal İletişim Kategorisi Övgüye Değer Ödülleri: Erdem Pişkin - Yeşim Koloğlu - Neslihan Yayla - Merve Doğan

Oyunu Reklamcılık Kategorisi Lilik Ödülü: Abdullah Koç

Oyunu Reklamcılık Kategorisi Övgüye Değer Ödülü: Emre Gelen Reklam Fotoğrafı ve Tasarımı Kategorisi Lilik Ödülü: Yeşim Koloğlu

gencifade

KÜNYE

Ondokuz Mayıs

Üniversitesi Adına Sahibi
Rektör Prof. Dr. Sait Bilgiç

Genel Yayın Yönetmeni
Dekan Vekili Prof. Dr. Niyazi Usta

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Yrd. Doç. Dr. Ömer Çakın

Editör
Uzman Tülin Al Sahit

Görsel Yönetmen

Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim Zengin

Yayın Danışmanı

Doç. Dr. Onur Bekiroğlu
Yrd. Doç. Dr. Beste Nilgar Erdem
Öğretim Görevlisi Emine Ceng

Redaksiyon

Ayşe Çolak, Ceren Başal, İlkur Akbaba,
Nazan Kılıç, Merve Atıcı, Uğur Çem,

Tasarım ve Uygulama

Işıl Kaptan, Tuğay Aşçı

Haber Merkezi

Açıyla Kaynar, Aslı Özel, Ayşe Çolak,
Bahar Gencol, Berk Askar, Buket
Topaktaş, Cengiz Ortataş, Damla Tost,
Emine Yüce, Emre Pank, Enes Köse,
Erdinç Yıldız, Gizem Uyanık, Gül
Yasemin Yeter, Halit Güleriyüz, Hüseyin
Terniz, Işıl Kaptan, İlkur Akbaba, Melih
Can Turhan, Merve Atıcı, Mertcan İnan,
Mustafa Kemal Orkun, Kübra Yılmaz,
Oğün Dürümlü, Ozan Yazar, Özkan
Ünal, Şükran Yazıcı, Tuğay Aşçı, Tutku
Beyza Bay, Senem Yıldız, Uğur Çem,
Vural Tekcan

Yayın Türü:

Yerel Süreli Yayın

Adres:

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Mustafa Kemal Güneşdoğdu Kampüsü
Çarşamba/SAMSUN
Tel: 0362 445 11 38 Faks: 0362 445 11 37

Baskı:

Erol Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.
Pazar Mh. Necati Efendi Sk. No:43/A
İlkadım/Samsun
Tel: 0362 431 98 96 Faks: 0362 432 41 17

Balkabağı faytona, külkedisi prensese dönüşüyor

Yeşil çimenlerde mangal yakarak piknikler yapar, banklarda çekirdek çitleyerek güneşin batışını izler, deniz keyfimizi karpuz kesme şöeniyle taçlandırırız. Mangal közümüzü ağaç dibine döker, çekirdek poşetimizi bankın yanına bırakır, karpuz kabuklarımızı kuma gömeriz. Bir sonraki gelişimizde aramızda bıraktığımız çöpleri yerlerinde bulamayız, çünkü bizim bıraktıklarımızı toplamakla görevli kadın temizlik işçileri var.

Buket Topaktaş

Sokakta da evde de yük kadınların süpürgesinde

İstanbul'da bulunan Beşiktaş Meydanı'na doğru yola çıkıyoruz. Çift vesait yaparak vardığımız Beşiktaş'ta bizi temizlik işçisi kadınlar karşıyor. Kadınların iş hayatına girmeleri, erkeklerin orduya katılarak savaşta gitmeleri sonucu, iş gücünün azalmasıyla başlıyor. Sanılan aksine kadınlar sadece dokuma ve gıda sektöründe çalışıyor.

Menevşe Bulut ve Fatma Sanduvaç 8 aydır bir belediyenin taşeron işçi kadrosunda asgari ücret karşılığında temizlik görevlisi olarak çalışıyor.

Temizlik işçisi kadınların balkabağı faytona, külkedisini prensese dönüştüren perileri yok. Sokakta da evde de bütün yük kadınların süpürgelerinde.

Bir gün içerisinde 3 çuval çöp topladıklarını söyleyen Menevşe Bulut, "Bütün gün sokaklardayız. Yaklaşık 5 saat boyunca kürek ve süpürgeyle ayakta temizlik yapıyoruz. İlk iş günümün sonunda kollarım ve ayaklarım şişmişti, uyuyamadım" dedi.

Fatma Sanduvaç ise eşinin ev işlerinde kendisine yardım etmediğini, ama çalışmasına da karşı olmadığını belirterek "Eşim ve çocuklarım çalışmam konusunda bir şey demiyor. 12 yaşındaki kızım Levent'te okuyor. İlk işe başladığım zaman beni, kızımın okulunun olduğu bölgeye gönderdiler, gitmedim. Kızımın benden utanacağını, çekineceğini düşündüm, ama kızım bunu öğrenince bana kızdı. Benden utanmayacağını, aksine gurur duyacağını" söyledi.

Kalabalık ve hava şartları işçileri zorluyor

Temizlik işçileri için kalabalık yerlerde çalışmak daha güç oluyor. Beşiktaş Meydanı'ndan günde yaklaşık 400 bin kişi geçiyor. Kalabalık yerlerde çalışırken zorlandıklarını vurgulayan Sanduvaç, "İnsan kalabalığı, çalışırken bizi çok zorluyor. Kürek çarpar mı, süpürge değer mi diye endişeleniyoruz" şeklinde

konuştu.

İnsan kalabalığının yanı sıra en büyük sorunlardan biri de hava şartları. Kadınlar yazları kavurucu ögüle sıcaklığında dahi iş başındalar. Yazın çöpün kokusu sıcak hava ile daha fazla artıyor ve bez maskeler kokuyu hafifletmeye yetmiyor. Kışın ise yağın yoğun kar yolları daraltıyor. Çöp arabalarının dahi giremediği sokaklara kadınlar giriyor. Kayarak düşme tehlikesiyle burun buruna karların altındaki çöpleri topluyorlar. Kar altındaki çöpleri toplamak iki kat fazla emek istiyor.

Dünyanın en zor mesleğinden biri

Her gün sokakları karış karış temizleyen temizlik işçileri, kalabalık ve zorlu hava şartları sebebiyle birçok sorunla karşılaşılıyorlar. Bunun başını sağlık sorunları çekiyor. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi'nde yer alan bir araştırmaya göre, kendi hijyenlerini sağlamak için yalnızca bez bir kıyafet ve eldiven kullanılan temizlik işçisi kadınların meslek hastalığı tanısı alma oranı yüzde 10.5. Mesleki eğitimlerini kendileri gibi işçi olan çalışma arkadaşlarından alan temizlik işçisi kadınların, iş kazası geçirme oranları ise yüzde 28.7.

Kadınlar, çöp arabasının arkasında değil sokakta süpürgeli çalıştıkları için iş kazası geçirme riskleri yüksek. Bu risklerin başın-

da kesici-delici aletlerden oluşan cilt kesikleri ve motorlu taşıt çarpmaları geliyor. Araba arkasında çalışan temizlik işçileri içinse arabadan düşme ve makineye ellerini sıkıştırma riskleri bulunuyor.

Temizlik işçiliği, dünyanın en zor ve en tehlikeli 10 mesleğinden biri. Bu mesleği yapan işçilerin büyük bir bölümünün bu tehlikelerden haberi yok. Temizlik işçisi kadınlar da bu tehlikeden habersiz bir şekilde sokakları temizliyor ve dünya kadının emeğiyle güzelleşmeye devam ediyor.

Çad'da doğdu Çorumlu oldu: Amir Zakaria

Bazılarımızın adını bile bilmediği Afrika kıtasının bir ülkesi olan Çad'dan 2012 yılında ülkemize üniversite okumak için gelen ve kendini Çorumlu olarak tanıtan Amir Zakaria kısa sürede sosyal medya fenomeni oldu.

Cengiz Ortataş

2012 yılında Çad'dan Türkiye'ye üniversite okumak için gelen 22 yaşındaki Amir Zakaria, Ankara Türk Hava Kurumu Üniversitesi Uçak Mühendisliği bölümü öğrencisi.

Ülkesinde başarılı, dersleriyle ilgili, çalışkan bir öğrenci olan Zakaria'yı Türkiye'ye gelmesi için teşvik eden ise dayısı, "Sen çalışkan, gelersen ben sana burada burs ayarlarım, burada okursun" diye konuştuğunda mutlu olan Amir, yeni bir hayata başlamak için Türkiye'ye geldi. Türkiye'ye geldikten sonra eğitim ve sosyal hayatı değişen Amir, "Çad'da internete erişim çok sınırlı. Sosyal medyaya hiç kullanmadım, hatta sosyal medyaya dair hiç bir fikrim yoktu" dedi. Amir'in Türkiye'ye gelmesi ile sosyal medya

macerası da başlamış oldu.

Amir arkadaşları ile birlikte Çorum'da bir düğüne katıldı. Düğünü gözlemleyen Amir'i, oradaki insanların muhabbetleri, birbirlerine karşı davranışları etkiledi. Gözlemlerini sosyal medyaya aktarmaya başlayan Amir'in yıldızı ülkemizde bir anda parladı. Kendisini hem Beyaz Show'da hem de Zuhul Topal'ın İzdıvaç programında gördük.

"Ülkemde kendimi yabancı gibi hissettim"

Türkiye, ünlü olmanın çok kolay olduğu bir yer. Bu yüzden herkes kolaylıkla fenomen olabiliyor. Bir haberle, büyük takipçi sayısı olan sayfalarda tanınabilmek mümkün. Bu imkânlar sayesinde kısa sürede tanınan Amir, ülkemizdeki sosyal medya kullanımını şu şekilde yorumluyor, "İnternetin yetersiz oldu-

ğu Çad'ı ve Türkiye'yi kıyaslayınca insanlar boş vakitlerini bilinçsizce internette harcıyor. Gece geç saatlere kadar uyumuyor, film izliyor, video takip ediyor ama bu vaktin verimli geçmesine dikkat etmiyor."

Geçen yaz ülkesine giden Amir, "Orada internet pek kullanılmadığı için kendimi yabancı gibi hissettim. Çünkü Türkiye'deki sosyal medya hesaplarına erişemedim. Bu yüzden kendimi bağlı hissettim. 218 bin kişilik sosyal medya hesabı olup geri dönüşler de çok güzel olunca sosyal medyadan uzak kalmak çok zordu" dedi. Ülkesinde internette uzak kalınca yabancı gibi kaldığını fark eden Amir, belki de acı bir şekilde bir sosyal medya bağımlısı olduğunu farkına vardı.

"Ooo Gardaşım"

Amir sosyal medyaya çok

bağlandı. Bunun en büyük sebeplerinden birisi de halkın aşırı sevgisi. Ankara Sincanlı arkadaşları ile arasının iyi olması, neredeyse bir Çorumlu görse, "Ooo gardaşım" deyip samimice muhabbet etmesi onun gençler arasında popüler olmasını sağladı.

Çorum'u çok sevdiğini söyleyen Amir Zakaria, tam bir leblebi aşığı aynı zamanda. Her videosunda Çorumlu olmuş olmasına değinmeden geçemiyor. Amir televizyonlarda da boy göstermeye başladı bile. Beyaz Show'da seyirciler arasında olduğu halde kendisiyle konuşulması, TRT Okuldaki eğitici genç videolarında yer alışı onun yükselişinin başlangıcı oldu. En son Zuhul Topal ile İzdıvaç programında boy gösteren Çorumlu Amir'in şu an sosyal medyada devam etmek istemesi, yapacağı tek iş gibi gözüküyor.

Bafra'da doğalgaz yatağı bulundu

Samsun'un Bafra ilçesinin Doğanca mahallesinde bir vatandaşın yaptığı sondaj çalışması esnasında bahçeden doğalgaz çıktı.

Hüseyin Temiz

25 yıl önce Bafra'nın Doğanca mahallesi sakinlerinden Niyazi Elverdi bahçesinde sondaj yaptırdı. Sondaj çalışması sırasında meydana gelen patlama sonucunda, bahçede doğalgaz yatağı olduğu anlaşıldı. Yetkililerin yaptığı inceleme sonrası gazın, metan gazı olduğu tespit edildi. Yetkililer tarafından bu gazın en fazla 5 yıl yeterli olarak kullanılabileneceği söylendi. Buna rağmen Doğanca mahallesi sakinleri, evlerinin doğalgaz ihtiyacılarını (ısınma, sıcak su ve benzeri) 25 yıldan beri ilkel yollarla çıktıkları doğalgaz

boruları ile bedava karşılıyor.

Bafra kaymakamı Halis Arslan, "Metan gazının gerekli önlemler alınmadan kullanılması tehlikelidir. Bu konuda vatandaşları uyardık" dedi. Yetkili kurumlarla görüşmelerini belirten Arslan, "Bulunan gaz, yüzeysel ve çıkarılması pahalı. Bu yüzden ilgi görmedi. Vatandaşlar bu haliyle evlerinde kullanmaya başladı ve devam ediyor" şeklinde konuştu.

Doğanca'nın kaderi değişti

Doğanca da çiftçilikle geçimini sağlayan Kemal Güney, 20 yıldır evinde bu gazı kullandığını söyledi ve şunları ekledi, "Birkaç komşum bahçelerinde kazı yaparak denedi, ama onlarda çıkmadı, ben de yan

komşumda çıktığını görünce denedim, şans bana da güldü. 20 yıldır ne tüp alıyorum ne de odun kömür ile uğraşıyorum" dedi.

21 yıldır tüp, odun ve kömür kullanmayı bıraktığını söyleyen, Cemal Akkaya ise, "Tüp kullanmayı

bıraktığımda tüpün fiyatı 10 liraydı. Bugün ise 70 lira. Yazın sıcakta dolay basınç azalıyor, ama o günden bugüne bu gaz ile evimizi, suyumuzu ısıtıp, yemeğimizi pişirip rahatça yapıyoruz" diyerek sözlerini bitirdi.

Törenin karşısında dimdik bir kadın

Gül Yasemin Yeten, mensup olduğu aşiretin okuyan tek kızı. Gül Yasemin, töre ve aşiret baskılarına rağmen "Törenin bir parçası olmayacağım" diyerek geleceğe emin adımlarla yürüyor.

Emine Yüce

JİŞMİTA Aşireti'nin Hacılar koluna mensup 5 çocuklu bir ailenin en büyüğü olan 20 yaşındaki Gül Yasemin Yeten. 1 yıl önce üniversite okumak için Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinden Samsun'a geldi. Gül Yasemin, Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler 2. sınıf öğrencisi. Kürtçe ve Arapça biliyor.

"Oku, kendini kurtar"

Aşiretin okuyan tek genç kıza olan Yeten, eğitimi için çıktığı zorlu yolda maddi ve manevi pek çok zorluğa göğüs geriyor. Aşiret ve törenin yanı sıra annesinin de ağır baskılarına altunda kalan Yeten'in bu zorlu süreçte tek destekçisi babası. Yasemin daha orta okuldayken annesinin ve aşiretin evlendirme baskısıyla yüzleşmiş. Aşiretin tüm baskılarına karşı babası, benim kızım okuyacak diyerek aşirete boyun eğmemiş.

"YGS Sınavına gireceğim gün kahvaltıdaydık. Babam 'Ben senin okumanı kendini kurtarmanı istiyorum. Sakın gaflete kapılma kızım, ben sana güveniyorum. Evde kaldım, arkadaşlarım evlendi diye sakın düşünme. Sen öyle yerlere geleceksin ki önümüzde taş koyan, çukur kazan herkes imrenecek sana. Kendini düşün, beni düşün, sakın hata yapma, yoksa sen de mahvolursun, ben de' dedi

Ailede yapılan her şeyde aşiretin etkisi olduğunu vurgulayan Yeten,

"Bana destek olduğu için babam defalarca tehdit edildi. Ancak babam tüm baskı ve zorluklara rağmen bana destek olmaya devam ediyor" şeklinde konuştu.

"Okumak kız kısmının neyine"

"Törelere kadınlara dair belli ve değişmez katı kuralları vardır. Kapalılık, konuşmamak gibi. Eğer bunları yapmazsanız şiddet ve ev hapsi gibi ağır yaptırımlara maruz kalırsınız. Sevgilinizin olması, birine kaçmanız gibi daha ağır hatalar olarak nitelendirilen durumlarda cezalar daha da ağırlaşır. Mensup olduğunuz aile dövlüdür, en kötüsü öldürülür. En ufak yanlış anlaşılma da, eğer kanıtlayamazsanız yargısız infaz yapılır. Kadınlar mal gibi, eşya gibidir bizim oralarda, alınır, satılır, dövlülür, öldürülür" diyen Yeten, bunları yaşamamak ve susturulmak için okumak istediğini ifade etti.

Annesinin kendisine hiç destek olmadığını belirten Yeten, "Annem üniversite için çalışacağım zaman elimden kitabı alır ve fırlatırdı. Okumak kız kısmının neyine diye bana iş buyururdu. Bu yüzden geceleri ondan gizli gizli çalışırdım. Hayallerimden bahsettiğimde, 'çok hayallerle kapılma ağır düşersin' derdi. Bizim oralarda kız çocuklarına güvenilmediğinden, annem bana güvenmez. Başıma bir şey gelmesinden, kendisine gelecek zararlardan korkar. Çünkü kız çocuğuyum. Bizim oralarda kız çocuklarına güvenilmez" dedi.

"Eğer annemi ve akrabalarımı dinleseydim şu anda aşiretteki yaşlıların gibi benim de 2-3 çocuğum olurdu" diyen Yeten, üniversite okuduğu ilk sene yaz tatilinde gittiği memleketinde evlendirilmek için tehdit edildiğini, bu nedenle okuduğu süre zarfı boyunca Şanlıurfa'ya dönmek istemediğini söyledi.

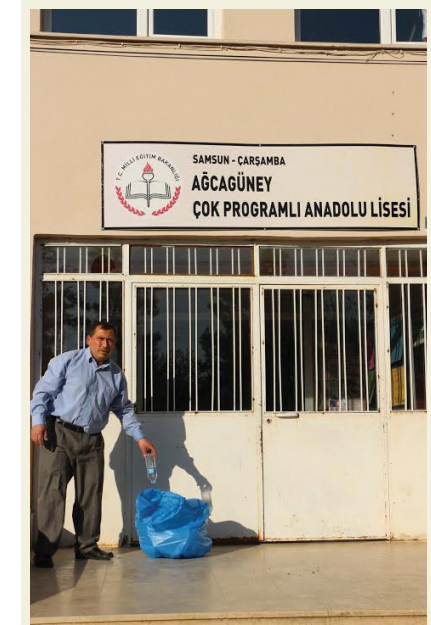
"Ben kadınım benim de haklarım var"

Kadın istediği her şeyi yapabileceğini ifade eden Yeten, "Dur deyin! Benim de haklarım var deyin, korkmayın! Şu an biri bana en kötüsü iftira atsa kendimi savunurum, önceden olsa savunamaz ve kanıtlayamazdım belki de. Belki de ölmüştüm. Artık dışarıyı gördüm, haklarımı biliyorum. Benim de haklarım varmış. Kendimi savunabilirim artık o gücüm var. Sizin de haklarınız var, istemediğiniz bir şeyi söyleyin abinize babanıza ailenize akrabalarınıza. Dayak mı yiyeceksiniz? Direnin, susmayın. Konuşun, sessiz oldukça bu düzen değişmeyecek" dedi.

Ailesinden maddi destek göremeyen Yeten, geçimini mağazalarda, anket çalışmalarında, restaurant ve cafelerde çalışarak ve devletten aldığı burs ile sürdürüyor. Yeten, bursunun bir kısmını da ailesine gönderiyor.

Temizlik görevlisinden çevre bilinci: "Çöpe gideceğine işimize yarasan"

Geri dönüşümün ve çevre bilincinin topluma olan katkısına örnek teşkil eden temizlik görevlisi Kadir Keskin, geliştirdiği geri dönüşüm projesi ile dikkatleri üzerine çekiyor.

Vural Tekcan

J1977 Çarşamba doğumlu, evli ve 3 çocuk babası Kadir Keskin, Çarşamba'da bir alışveriş merkezinde temizlik görevlisi olarak çalışıyor. Keskin, Ağcağüney Çok Programlı Lisesi'nde görevli iken tamamen kendi imkânları ile geri dönüşüm projesi başlattı. Projesinden elde ettiği gelirin tamamını gönüllü olarak çalıştığı okulun temizlik ihtiyaçları için harcadı. Plastikler ve ambalaj atıkları çöpe gittiği için okulun çeşitli yerlerine geri dönüşüm kutuları yerleştiren Keskin, "Öğrencileri, çöplerini bu kutulara atmalarını için teşvik ettim. Öğrencilerde projeye destek

olarak bana yardımcı oldular" dedi. Okul idaresinin onayı ile projeyi başlatan Keskin, "Kimseden herhangi bir yardım talebinde bulunmadım. Böyle bir işe başlamak benim içimden geldi. Bu projeye çalıştığım yere bir faydam dokunsun diye başladım. Çocukların çevreyi kirletmesini önlemek, temiz bir çevre oluşturmak ve öğrencilerimizde çevre bilinci uyandırmak için işe koyuldum. Plastik ve ambalaj atıklarının çöpe atılmaması yerine işimize yarayıp okulumuza bir faydasının dokunmasını istedim" şeklinde konuştu.

Geri dönüşüm projesinden elde edilen gelirle okulun temizlik malzeme ihtiyacını karşılayan Keskin,

"Geri dönüşüm kutuları dolmaya başlayınca onları büyük çuvalara koydum. 4-5 çuval birikince de elde ettiğim gelirle okula temizlik malzemesi aldım. Çalıştığım okulda kısa süreli kaldım. İsteğim, 6 aylığına girdiğim bu işte daha uzun yıllar çalışmak ve projeyi geliştirip devam ettirmektir" şeklinde ifade etti.

Kadir Keskin şu an çalıştığı alışveriş merkezinde de böyle bir proje hayata geçirmek istemiş fakat fırsat olmamış. İş yerinde uygulayamadığı projesini kendi evinde devam ettiren Keskin, "Evime cam, plastik ve teneke atıklar için geri dönüşüm kutuları koydum. Elde ettiğim kazanç ile de çocuklarımın harçlık giderlerini sağlıyorum" diyor.

İnancın gücü: Merixhej Muharremi

Üniversite eğitimine Türkiye'de devam eden Arnavut Kökenli Merixhej Muharremi, daha önce Müslüman olan ablasından etkilenerek Müslüman oldu. Muharremi ailesinin bu durumu kabul etmemesi üzerine, ailesinden maddi manevi hiçbir destek almadan, yaşamına kendi çabalarıyla devam ediyor.

Senem Yılmaz

JMerixhej Muharremi, 1995'te Arnavutluk'un Dıraç şehrinde doğdu. Arnavut kökenli bir ailenin çocuğu olan Muharremi, 2014 yılında Türkiye'ye geldi. 6 ay içerisinde Türkçe öğrenen Muharremi, üniversite sınavlarına hazırlandı ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümünü kazandı. Ablasının Türkiye'de olmasından dolayı üniversite eğitimine Türkiye'de başladı. Bu başlangıç Muharremi'nin hayatı için bir dönüm noktası oldu.

Deist bir ailenin kızı olan Muharremi, deizm inancının kendisini tatmin etmemesinden ötürü, zamanla farklı din arayışları içerisine girdi. 3 yıl boyunca kiliseye gitti ve Hristiyanlığı araştırdı. Hristiyanlık inancında da aradığını bulamayınca diğer dinleri araştırmaya başladı.

Müslüman olma sürecinde ilk adımlar

Dinleri araştırdığı dönemde İslam dinine karşı önyargılı olan Muharremi, ablasında İslam dininin güzelliklerini gördü. Ablasının Türkiye'ye geldikten sonra alkollü içeceklerden uzak durduğunu, bazı yemekleri yemediğini, giyiminden konuşmasına kadar birçok alışkanlığının değiştiğini gözlemledi. Zaman zaman ablasının Kuran-ı Kerim okuduğunu gören Muharremi, kutsal kitabın içeriğini merak etti ve incelemek istedi. Arapça bilmediği için Kur'an'ı okuyamadı. Ablasının içeriğini bilmediği bir kitabı neden okuduğunu anlayamayan Muharremi, "Ablama bu kitabı niçin okudu-

ğunu sorduğumda, cevaplamakta tereddüt etti. Türkiye'ye geldikten sonra din değiştirdiğini ve Kur'an-ı Kerim'in her Müslüman'ın rehberi olduğunu söyledi. Ablasının davranışlarından oldukça etkilendim ve ablamdan bana İslam dinini anlatmasını istedim" dedi.

Ablasının anlattıkları Muharremi için büyük bir dönüşümün ilk temellerini attı. İslam dinine olan önyargılarının yerini olumlu düşünceler aldı. Müslüman olmaya karar veren Muharremi

"Ablamın Müslüman olmasıyla tüm önyargılarımı bir kenara bırakıp İslam dinini de araştırmaya başladım. Farklı dinler arasında kıyaslamalar yaptım ve içlerinden en doyurucu olanın İslam dini olduğuna karar verdim. İslam dini hakkında bilmek istediğim her şeyi öğrendim, aklımda hiçbir soru işareti kalmıncaya kadar araştırmalarım devam ettim. Kendimi hazır hissettiğim anda Arnavutluk'ta Müslüman oldum. Türkiye'ye

gelince de Kuran kurslarına giderek Kuran-ı Kerim öğrendim" şeklinde konuştu.

Başka ülkede yaşamak

Türk insanına karşı hep önyargılı olduğunu belirten Muharremi, "Türklerin batılı insanları sevmediğini, misafirperver olmadığını düşündüm. Türkiye'ye gelince bu düşüncem değişti. Türklerin misafirperverliği, cana yakınlığı benim önyargılarımı kuran en büyük etken oldu" dedi. Türkiye'ye geldikten sonra gerçekten Müslüman olduğunun idrakına varan Muharremi, "Dinimin gereklerini yerine getirerek bana zarar verebilecek her şeyden uzaklaşıyorum ve bu bana huzur veriyor. Bu dinde gerçekten kendimi bulduğumu hissediyorum" diye-

rek yaptığı seçimin kendisi için en doğru karar olduğunu vurguluyor.

İki darbe birden

Kızlarının Türkiye'de yaşamasına ve Müs-

lüman olmasına olumsuz yaklaşan Muharremi ailesinin önyargıları, Türkiye'de yaşanan terör olayları ve en son yaşanan darbe girişiminden dolayı daha da arttı. Bu olumsuz düşüncelerden ötürü ailesinin kendisini Türkiye'ye göndermek istemediğini belirten Muharremi, "Darbe girişimi olduğu dönemde Arnavutluk'taydım. Babam bu olayları öğrenince beni bir daha Türkiye'ye göndermeyeceğini söyledi. Benim Türkiye'de kurduğum bir hayatım, emek verdiğim okulum ve arkadaşlarım vardı. Beni en çok üzen konu ise geleceğim için kurduğum hayallerime veda etmem olacaktı. Bu yüzden aileme karşı çıkarak Türkiye'ye geldim" dedi.

Aldığı kararlar ailesini ardında bırakan Muharremi için zor bir süreç başladı. Bu süreçte ailesinden maddi manevi hiçbir destek almadı. Ailesinden alamadığı desteği Türkiye'deki arkadaşlarından gördü. Arkadaşlarının yardımıyla bir işe girip para kazanmaya başlayan Muharremi, "Hayatımın bu dönemine kadar maddi açıdan hiçbir zaman sıkıntı yaşamadım. Benim için çok zor olan bu süreçte tek desteğim arkadaşlarım oldu. Kendi ayaklarım üzerinde durabiliyor olmam benim için çok anlamlı. Çalışmak ve aynı zamanda eğitim hayatıma devam edebilmek elbette zor bir durum, ama bunun da üstesinden gelebileceğime inancım sonsuz" şeklinde konuştu.

Vermiş olduğu kararlar birlikte yaşadığı değişimi, dönüşümü ve yaşadığı zorlukları anlatan Muharremi, "İnanç ve kararlılık olduğu süreçte üstesinden gelinmeyecek hiçbir şey yoktur. Ben bunun güzel bir örneğiyim" dedi.

Yaşayan şair: Bir garip Orhan Veli

Garip edebiyatı, şiir vasıtasıyla elde ettiği sözcükleri yaşamın iliklerine kadar kullanır. Yaşamın bütün izleri olduğu gibi anlatılır. İnsan her şeyiyle, aşk bütün günahıyla yansılır. Zamanın yükünün sardığı insanların var olmanın bütün halleriyle bulunduğu bir akımdır garip edebiyatı.

Enes Köse

"Tarihin beğenerek andığı insanlar daima dönüm noktalarında bulunurlar" der Orhan Veli. Türk şiirinde değişimi başlattıkları kitabın önsözünde, Garip edebiyatının hâlâ konuşulduğuna, tartışıldığına ve edebiyat tarihinde bıraktığı ize bakılırsa, bu sözün doğruluk payı yüksektir diyebiliriz. Bu kitaptaki bildirgeyle ilan edilir Garip Edebiyatı. Ayrıca Türk şiirinin ilerlemesine ve kendine has üsluba sahip olmasına dair bu marjinal çıkışla, kendine karşı olan akımların da Türk şiirinin alanına daha kaliteli yaklaşımlar sergilemesinde öncü olur.

Kadıköy Anadolu Lisesi'nde okuyan 3 genç; Orhan Veli Kanık, Oktay Rifat Horozcu ve Melih Cevdet Anday, lisenin "Sesimiz" adlı dergisinde şiirlerini yazarken, büyük bir dostluk bağı da kurarlar. Bu 3 şair, okul bittikten sonra dönemin en büyük ve prestijli edebiyat dergisi Varlık Dergisi'nde yazmaya başlarlar. Derginin editörü Yaşar Nabi Nayır, "Yeni bir hava getiren üç şair" diye tanıtır bu 3 ismi. Zira yazdıkları şiirler o dönem için radikaldir. Edebiyat çevresinden büyük eleştiriler gelir, hatta şiir yazmayı bilmedikleri bile iddia edilir. Yaşar Nabi Nayır'ın şiirleri tanıtırken kullandığı "şiire yeni bir hava" betimlemesi, edebiyat çevresinde alay konusu olur. Şiirleri gariptir ve garip karşılanırlar.

"Garip" bir şiir doğuyor

Eleştiriler ağır ve şevk kırıcı olmasına rağmen, şairler kararlıdır. Nihayetinde bir kitap çıkarmaya karar verirler. Artık Türk şiiri yeni bir yöne doğru ilerlemekte, büyük

Uğur Çem

tartışmalar, büyük karşı çıkımlar, ama aynı zamanda destekler de ortaya çıkmaktadır. Türk şiirindeki radikal değişim başlamıştır artık. Kitap, tüm karşı çıkımlara, reddedişlere, eleştirilere karşılık bu "garip" şiiri meşru kılmaya dair bir bildirge niteliğindedir.

Şairlerden Orhan Veli Kanık, kitabın ismini koymakta zorlanır. Edebiyat tarihine geçecekleri kitabın ismi konusunda hiçbirini emin değildir. Kitabın adı başta "hatırlama" kelimesinin karşılığıdır. "Tahattur" olarak düşünülür. Fakat daha sonra arkadaşları Cavit Yamaç'ın onların şiirlerini betimlenirken kullandığı "garip" kelimesine filolojik bir yaklaşım sergilersek, bu şairlerin şiirdeki mevcudiyetleri daha iyi kavranabilir. Garip kelimesi Arapça

"garuba" sözcüğünden Türkçeye geçmiştir. Garp kelimesiyle beraber ele alındığında "yabancı, yolcu, egzotik ve ayrıksı" kelimelerini karşılamaktadır. Garip akımın şiir dili ile beraber bu anlamlarla buluşmaktadır. Bu şairler edebiyata birer yabancı olarak giriş yaptılar. Dolayısıyla, "Garip" tam olarak şiirleri ve hayatları açısından bu üç şairi yansıtabilecek yegâne kelimedir diyebiliriz. Sadece farklılık anlamında değil, aynı zamanda gurbeti, sefaleti de simgeleyen bu kelime bir kılıf gibi yerleşir şairlerin üzerine.

Garip akımı bu kitapla beraber Türk edebiyatındaki yerini tesciller. 1941 yılında çıkarılan kitabın önsözünde, Orhan Veli'nin "Şiir Hakkında" adlı bir yazısı bulunur. Bu yazı aynı zamanda Garip akımının anlayışını anlatan, şiirin oluşmasına

dair bilgiler veren tarihi bir belge niteliğindedir. Kitabın ardından, Behçet Necatigil de, veremden hayatlarını kaybeden genç şairler Muzaffer Tayyip Uslu ve Rüştü Onur da bu minvalde şiirler yazar ve Varlık Dergisi'nde yer bulurlar.

"Kitâbe-i Seng-i Mezar"

Kitapta üzerine en çok konuşulan şiir Orhan Veli'nin "Kitâbe-i Seng-i Mezar" şiiridir. Halktan insanları anlatan, onları bütün varoluş sancularıyla ortaya koyan, şiirin sınırlarını yeniden belirleyen bu şiir, hem çok tartışılır, hem de büyük destek alır. Pek çok kişi şiiri ezberler, kahvehane duvarlarına yazar. Çünkü artık "şiir" kenar mahallelerden birinde fakirlik içinde yaşayan, kimi kimsesi olmayan Süleyman Efendi'nin ayağındaki

nasırının ince sızısını anlatabilir olmuştur. Şiir kültürel ve edebi alanın etkileşimine doğrudan katkıda bulunmuş, halkın yaralarını, hezeyanlarını ve sevinçlerini şiire ortak etmiştir. Bu şiirler, hayatın içinde bulunduğu akışı olduğu gibi anlattığından, halk dili de sanatta yer buldu. Bu durumun edebiyat ve sosyal alandaki etkileriyle beraber Orhan Veli ve arkadaşları üne kavuşmaya başlarlar.

"Garipçiler Türk şiirine elma yemeyi öğretmiştir"

"Entellektüel; basit bir şeyi karmaşık söyleyebilen kişidir. sanatçı ise zor bir şeyi kolay." Charles Bukowski'nin bu sözü Garip şiirini tanımlar gibidir. Garipçiler, "yırtık ceketi", "eskimiş ayakkabıları" ve "nasır" şiirlerine konu olarak seçerler. Ağacı, denizi, gökyüzünü olduğu gibi görüp; kafiyesiz, ölçsüz şiirler yazarlar. Yaşamın sıradanlığını aşkın bir dille anlatmak yerine, basit bir anlatım tercih ederler.

Toplumsal yergiler, halkın gündelik yaşamı şiirlerde yer bulmaya başlar. Hatta şiirlerde alaylı, hicivli anlatımlardan da kaçınılmaz. Hüzün, sevinç, acı gibi terimler şiirlerde en yalın halleriyle kendilerine yer bulur. Metafizik öğeler hayattaki anlamlarıyla karşılık bulur onların şiirlerinde. "Mukadderat", "bırakılmışlık", "yaşama sevinci", "boyun eğiş" halkın dilinde halka anlatılır. İnsanların küçük kırıklıkları, önemsiz sayılabilecek incelikleri mısralarda bahsi geçince okuyanların bunları fark etmelerine sebep olurlar. Yaşamın ince detayları, bakışlar, ağlayışlar, denize bakarak yazılır. Garipçiler yaşamın söz ve fiiliyat arasındaki çizgisinde bir yer açmışlardır kendilerine. Cemal Süreya'nın deyişle "Garipçiler Türk

şiirine elma yemeyi öğretmiştir."

Ölümü hatırlatan ama bir o kadar da yaşamın ta kendisi bir fotoğraf

Melih Cevdet Anday çekildikleri bir fotoğraf üzerine bir şiir yazar. Bu şiirde beraber parkta çekildikleri resmin ona, ölümü hatırlattığını hissederek ve bu hislerini kaleme alır. "Ölümü hatırlatan ne var bu resimde?" diye sorar şiirinde. Peki bu garip şiirinde bize hayatı hatırlatan ne var? İncil önce söz vardı der. Dizelerin, hissiyatların ve kalemin buluştuğu bu şiir alanında bir fotoğrafın ölümü hatırlatan işleyişi bizi okur olarak şiirle yaşamaya teşvik eder. Söz canlı olmanın ve ölümü anlamının yoludur. Şiir ise kendi dilinin dünyasında bunu yaşatar.

Ölüm olabildiğince gerçektir

Garip edebiyatı okuruna bir pencere açar. Bu pencerenin dışında ise yaşamak adlı bir alan mevcuttur. Güneş olanca ışığıyla güneştir. Yıldız olabildiğince yıldız. Ölüm ise olabildiğince gerçek.

Garip şiirinin ölümüne yaklaşımı oldukça realisttir. Ölüm onların edebiyatının vazgeçilmez parçasıdır. Çünkü şiirlerine dikkat edilirse, çoğu zaman ölüm onların sığındığı dayanağıdır. Orhan Veli bir şiirinde "Ölünce biz de iyi adam oluruz" der. Bu mısra dahi ölümün garip edebiyatındaki yerini göstermeye yeterlidir.

"Ne duruyorsun be at kendini denize"

Garip şiirinin kurucusu ve en etkin ismi olan Orhan Veli şiirlerinde, şiir yazma durumuna hep farklı yaklaşmıştır. Şiir onun için canlıdır. Bazen bir hastalık, bazen bir seveda ve bazen de ölümsüzlük. Bütün heveslerinin, sevdiği salatanın, rüyasına giren kadının ve açlığının izlerini bırakır şiire. Fransızca dilinden çeviriler yapar ve garip şiirinde onu etkileyen Fransız şairlerle böyle tanışır. Paul Verlaine ve Arthur Rimbaud'dan fazlasıyla etkilenir.

Garip edebiyatının oluşumuna dair sürece, bu iki şairin Orhan Veli üzerindeki etkisi de oldukça fazladır. Paul Verlaine'in birçok şiirinin çevirisini yapıp, Türkiye'deki edebiyat perspektifinin genişlemesine yardımcı olur.

Kendi hayatı da garip şiirinde yer bulur. "Duydum ki merak ediyormuşsunuz hususi hayatımı" diye başlar şiirine. Toplumun insana yaklaştığı gibi yaklaşır kendine.

Çocukluğunu, sevinçlerini, acılarını ve aşklarını yazar cesur bir şekilde. Orhan Veli'yi tanıtmaya yardımcı olacak deliller bırakır arkasında, fakat pek muteber olan sevgilisi için der ki "Ben söyleyemem edebiyat tarihçisi bulsun."

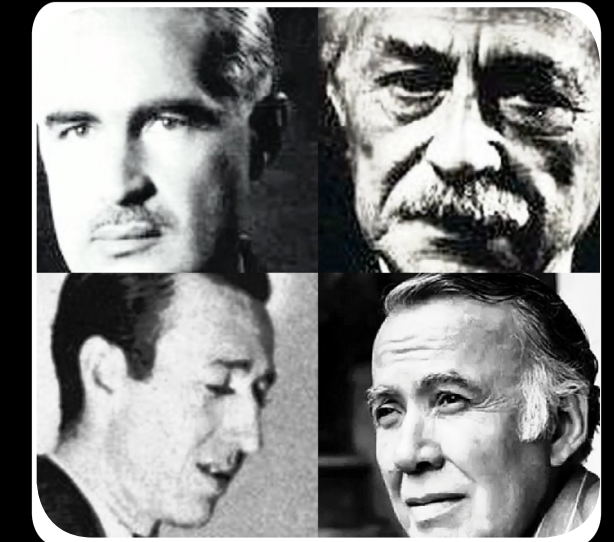
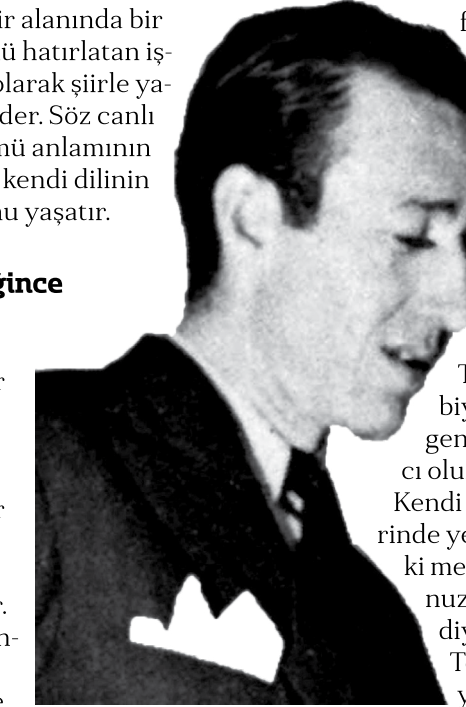
Garip edebiyatının büyük şairi Orhan Veli Kanık, şiiriyle bütünsleşmiş bir varlığa sahiptir. Sonradan

ortaya çıkarılan mektuplarında hayatının aşkına göndereceği mektupları parasızlıktan dolayı sürekli geç gönderir. Ayakkabılarından dolayı evinden çıkmadığı olur. İşsizdir, aç gezer ve bunun öyküsünü yazar. Bütün bunlara rağmen bir şiirinde haykırır yaşama sevinciyle. "Ne duruyorsun be at kendini denize".

Bir garip Orhan Veli

Şiirlerinde "gitmek" ve "bırakmak" kavımları büyük bir yer kaplar. Gurbet, hasret ve yalnızlık da bu yola çıkmanın ve gitmenin temalarıdır. Sartre "Trene biniyorsun ama garda kalanları özenle seçiyorsun" der. Varoluşun bu özgürlüğe bağlılığı kaderi garip akımıyla beraber şiir olur. Orhan Veli bir şiirinde karşı apartmandaki kıza âşık olmasına rağmen giden insandan bahseder. Geçim derdinin aşkı, inancı ve sanatı yok saydığı bu döneme çaresiz bir kızgınlıkla karşılık verir şiirlerinde. Tank ve tüfeğe dahi sitem eder vicdansızlıklarından. Garip edebiyatı dili yalnızlaşarak şiir yazma ediminde bulunsun bile, nadiren rastlanılan politik temaların altında derin fikir akımlarında içerir.

Hece ve aruzun son bulduğu, şiire kasketin giydirildiği, Türk edebiyatının dönüm noktalarından olan Garip akımı, Orhan Veli'nin 1950'deki ölümünden sonra, varlığını pek koruyamaz. Melih Cevdet Anday, kendi "Felsefi şiir" akımını kurup Garip'ten ayrı bir yola gider, Oktay Rifat Horozcu ise 1955 yılında ikinci yeni şiir akımına yönelir. Orhan Veli Kanık başta olmak üzere Garipçiler şiire yeni bir dil eklemiş ve kendine özgüleriyle değerini her zaman korumuştur. Garip şiir akımı devam etmesinde de "Bir Garip Orhan Veli" mısraları zamanın ötesinde hala durmaktadır.

Wattpad'ın genç yazarlarından biri: Beyzanur Yılmaz

Hikâye okuma ve paylaşma amacıyla Kanada'da geliştirilen ve hızla dünyaya yayılan akıllı telefon uygulaması Wattpad, her yaşta kullanıcıya hikâye yazma ve yazdıkları hikâyeleri paylaşarak okur beğenisine sunma imkânı veriyor. Beyzanur Yılmaz'ın yazarlık hikâyesi de Wattpad'de hikâye paylaşarak okurların beğenisini toplamasıyla başlıyor.

Ogün Dürümlü

Namık Kemal Üniversitesi Dış Ticaret Bölümü I. sınıf öğrencisi Beyzanur Yılmaz'ın Wattpad hikâye paylaşım portalında yazdığı hikâyeler, kısa sürede yüz binlerce okuyucuya ulaştı. Yazdığı hikâyelerle Papillon yayınevinin de dikkatini çeken Yılmaz, "Görevdeki Aşk" isimli kitabıyla yazarlığa ilk adımını attı.

Her şey okurların beğenisiyle değişti

Üniversite sınavına hazırlandığı dönemde sınav stresinden arınmak için Wattpad'de yazmaya başlayan Yılmaz, aklında kitap yazma düşüncesi olmadığını, sadece hikâyeler paylaşarak okurlarla iletişim kurmak istediğini belirtti. Yılmaz, "Hikâyelerimin kısa sürede yüz binlerce kişiye ulaşmasıyla her şey değişti. Okurların bu ilgisi, Papillon Yayınevi'nin dikkatini çekti. Yayınevi, kurguladığım hikâyeleri 'Görevdeki Aşk' isimli ilk kitabımla yayınladı" dedi.

"Aklıma bir kurgu geldikçe yazmaya devam ediyorum. Yaşadığım bir olay ya da okuduğum bir kitap, dinlediğim bir müzik, herhangi bir ortam, yani her şey yazmamda etkili oluyor" diyen Yılmaz, ilk kitabı basıldıktan sonra Wattpad'de paylaştığı hikâyelerle de 2. kitabı Sadist'i yayınladı. Şimdi ise Wattpad'de 3. kitabı için yeni hikâyeler kurgulamaya devam ediyor.

Farklı türde iki kitap

Sadist'in okurlarca daha çok beğenildiğini söyleyen Yılmaz'ın ilk kitabı 'Görevdeki Aşk', kurgu, aksiyon ve romantik, 2. kitabı 'Sadist' ise psikolojik gerilim türünde.

Beyzanur Yılmaz, "Acemilik eserim olan ve tanınmamı sağlayan 'Görevdeki Aşk'ı 17-19 yaşında bir genç kız, 'Sadist'i ise 25 yaşlarında olgun biri yazmış gibi" dedi.

Genç okurların idolü genç yazarlar

Wattpad uygulaması aracılığıyla gençler, yazmaya yönlendiriliyor, yazılarını yüzlerce kişiyle paylaşma

olanağı buluyor, kendilerini gösterme şansı yakalıyorlar. Uygulama sayesinde kullanıcılar önce kalemini pekiştiriyor, belli bir düzeye gelince de yayınevlerinden teklif alabiliyorlar. Özellikle genç okurlar, genç yazarları büyük bir ilgi ile takip ediyor. Öyle ki genç yazarların kitapları en çok satanlar listesindedir. Genç yazar Yılmaz, bu durumun nedenini şöyle açıklıyor, "Kalemi güçlü olan yazarların yeri çok ayrı, fakat yaş grubunun benzer olmasından dolayı gençler benim gibi yazarları idol olarak görüyorlar. Genç yazarlar bu nedenle bu kadar beğenilip tutuluyor" şeklinde konuştu.

Aynı zamanda gençlere destek verilmesi gerektiğini vurgulayan Yılmaz, kitap yazma süresince ailesinin ve çevresinin desteğini gördüğünü belirterek "Başta benim bile aklımdan geçirmedim kitap basma işini duyduklarında çok şaşırıldılar, ama sağ olsunlar desteklerini hiçbir zaman eksik etmediler. Herkese yardımlarından dolayı teşekkür ediyorum" dedi.

Askıda ne var: Öğrenci sorunları var

Sosyal girişim projesi "Askıda Ne Var" üniversite öğrencilerinin yemek, kıyafet, tiyatro, konser bileti, kitap, dergi ve yurtdışı staj gibi hizmetlerden ücretsiz olarak yararlanmasını sağlıyor.

Erdoğan Yıldız

Oğuzhan Canım'ın 2012'de "Askıda mutluluk var" sloganıyla başlattığı bu sivil inisiyatif projesiyle pek çok kişi, tanımadığı üniversiteli gençlere yardım ediyor. Beslenme, kültür sanat, eğitim, eğlence olanağı tanıyor.

"Öğrencilerin engellerini askıya kaldırdık"

Eski bir Osmanlı geleneği olan "askıda ekmek" uygulamasından esinlenerek ortaya çıkan Askıda Ne Var projesi, şu anda 10'dan fazla kentte uygulanıyor. Proje yöneticisi Sercan Özen, "Askıda Ne Var olarak rotamızı gençlere çevirdik. Üniversite öğrencilerinin maddi imkânsızlıklar yüzünden yaşadığı engelleri, askıda uygulamasıyla bir bir kaldırmayı hedefledik. Yemekten kitaba, konser biletinden staj imkânına kadar öğrenciliklerini haklarıyla yaşamaları için tüm ihtiyaçlarını karşılamaya karar verdik" dedi.

Hiç ummadığımız anda ummadığımız bir etkiyle insanların hayatlarına dokunduğumuzu Özen, paylaşmanın herkes için nefes almak gibi gerekli olduğunu belirtti.

"Yılda 200 bin öğrenciye ulaşıyoruz"

Proje işleyişini anlatan Sercan Özen, "Proje kapsamında gönüllüler, askidanevar.com üyesi restoranlarda yemek siparişi verirken istedikleri sayıda ürünü de askıya

bırakabiliyorlar. Destekçi kuruluşların askıya bıraktığı ürünler Twitter hesabından duyuruluyor, ardından üniversite öğrencileri askıdaki ürünü almak için retweet yapıyorlar. Başvuru yapan öğrencilerden öğrenci kimlik belgelerinin ibraz etmesi isteniyor ve ardından kazanımlara ürünler ücretsiz şekilde ulaştırılıyor. Yılda 200 bin öğrenciye destek oluyoruz ve 2 milyon liralık hizmet ve ürün dağıtıyoruz" şeklinde konuştu.

Şantiyelerde kadın baret olmak

Daha fazla fiziksel güç gerektirmesi nedeniyle erkek egemen çalışma alanı olan şantiyelerde, artık kadınlar da buradayım diyor. İnşaat Mühendisi Reyhan Yılmaz, "Yetkilerle donatılmış bir meslekteyiz, özgüvenimizin tam olması gerekiyor" diyor.

Gizem Uyanık

Toplu alanda cinsiyete atfedilen roller meslek alanlarında da ayrıştırıcı duruma geliyor. Erkek işi ve kadın işi olarak cinsiyet üzerinden tanımlanan işler, kadını ikincil konuma düşürüyor. Erkek işleri güç ve otorite ile özdeşleştirilirken, kadın işleri hafif ve edilgen işler olarak tanımlanıyor. İş yaşamında cinsiyete yönelik ayrımcılık, kadını daha az fiziksel güç ve daha az bilgi gerektiren işleri yapabilir olarak nitelendiriyor. Öte yandan kadınlar doğum izni gibi durumlar öne sürülerek erkeklerle oranla daha az istihdam ediliyor

veya daha az ücrette çalıştırılıyor.

2 üniversite mezunu olan İnşaat Mühendisi Reyhan Yılmaz, günümüzde kadın mühendislerin sayısının arttığını vurgulayarak "Bu durumda ilk olarak kadın mühendislere iş düşüyor. Kadın mühendisler bu mesleği erkek işi olarak görmeyecek. Bu tür meslekler fiziksel güç gerektiren değil, otoriteyle alakalı meslekler. O otoriteyi de sana sahip olduğun yetkilerin veriyor zaten. Yetkilerle donatılmış bir meslekteyiz, özgüvenimizin tam olması gerekiyor" dedi.

"Benim karım bayanlarla çalışmamı istemiyor"

Özel sektörde çalışan kadın mühendislerin sorunları, devlette çalışanlardan daha fazla. Çoğunlukla düzensiz iş saatleri, doğum izinlerinin olmayışı, işten çıkarılmalarında ilk tercih edilen olmaları ve bazı durumlarda erkeklerden daha az maaş almaları, kadın mühendislerin özel sektörde yaşadığı sorunlardan bazıları.

Önceleri devlette çalışmayı düzenli şartlar sunması sebebiyle tercih ettiğini, ancak şantiyede bulunma hedefinin her zaman olduğunu ifade eden Yılmaz, "Özelde yapabileceğin çok fazla alan var. Proje ofisinde, şantiyede, inşaat malzemelerinin olduğu bir yerde çalışabilirsin. Bu işte her şeyi öğrenebileceğin, işin mutfağı olan yer şantiyeler. İşin en popüler kısmı da şantiye şefliği zaten. Ancak şantiye-

lerde kadın mühendisleri istemiyorlar, işin bir de bu boyutu var. Ben 1 ay iş aradım şantiyede çalışmak için. O kadar saçma nedenlerle çıktılar ki karşına. Şantiyede ustayla iş yapacaksın, çalışma alanın erkeklerle çevrili. Ama oradaki herkes kadının bir erkeğe hükmedemeyeceğini düşünüyor. Yani kadının erkeğe sözünü geçiremeyeceğini, onu yönetemeyeceğini düşünüyorlar. 'Benim karım bayanlarla çalışmamı istemiyor' diyen erkek mühendisler, patronlar dahi oldu. Diğer taraf tecrübeli mühendis istiyoruz diyor, erkek-kadın mühendis olarak tecrübeyi ayırmaşlar sanırım. Böyle bir durumda biz tecrübeyi nereden öğreneceğiz merak ediyorum" dedi.

"Argo kelimelere maruz kalıyoruz"

Kadın mühendis sayısının artmasıyla birlikte şantiyelerde de artan kadın nüfusu şantiye ortamını dönüştürüyor. Erkeklerin çoğunlukta olduğu şantiye ortamında kadın mühendisler çeşitli sorunlara maruz kalıyor.

Şantiyede argo kelimelere ve cinsiyetçi söylemlere maruz kaldıklarını belirten Reyhan Yılmaz, bir çalışana malzemeyi boşaltmaması gerektiğini söylediğinde, çalışanın kendisine "ya karıların laftıyla iş yapıyoruz" dediğini, artık argo kelimelere cevap veremeyecek kadar insanlığından utandığını vurguladı.

"Çalışma ortamında atlele mi çalışan dersiniz çıplak çalışan mı

dersiniz, hepsi var maalesef. Bu kendini bilmezlikle alakalı aslında, yani kişilik meselesi" diyerek sözlerini sürdüren Yılmaz, "Özel sorunlarım da oldu, örneğin ayakkabı bulmakta zorluk çektim. İnternette sipariş ettiğim 39 numara, bana 44 numara gibi oldu resmen. Ayakkabılar dahi erkekler için üretiliyor. Onun dışında erkek işçiler tuvalet ihtiyaçlarını giderirken yer ayırma yapmadıkları için, sana ait bir alan yok. Şantiyelerde kesinlikle bunların ayarlanması gerekiyor" dedi.

"Bir baret hayat kurtarıyor"

Çalışma hayatından kadının kadın olmasından kaynaklı cinsiyetçi sorunların dışında, kadın ve erkeğin ortak sorunu iş kazalarının en çok yaşandığı alan inşaat sektörü.

Konuyla ilgili olarak Yılmaz, inşaat sektöründe çalışanlar için baret takmanın önemli olduğunu, çünkü bir baretin yeri geldiğinde hayat kurtardığını da ifade ederek sözlerini sonlandırdı.

Engellilere engel olmayalım

Osman Yazar

Türkiye nüfusu içerisinde engelli vatandaşların sayısı yüzde 12,29. Erkeklerde bu oran 11.10, kadınlarda yüzde 13.45. Dünya'da ise bu sayı bir milyardan fazla. Engellilerin toplumsal hayata katılmaları noktasında hala bir toplumsal bilinç oluşturulabilmiş değil. Farkında olarak veya olmayarak engellileri toplumsal hayattan soyutlayan en büyük engel ise yine bizleriz.

Ayşe Çolak

Nilay Vardar'ın Bianet'te yer alan haberine göre engellilerin sosyal hayattan soyutlanmasına sebep olan nedenlerin başında ayrımcılık geliyor. Toplum ve karar vericilerin engellilere bakış açısının hak temelli değil, yardım temelli olduğunu belirten Vardar, acıma ve merhamet üzerine kurulan bu bakış açısının olayları münferitleştirdiğini ve hak temelinde çözmek yerine yardıma indirgediğini vurguluyor. Medyanın da büyük oranda bu bakış açısıyla engelli haberi yaptığını söyleyen Vardar sorunların temelinde ayrımcılığın yattığını altını çiziyor.

Haberinde bir diğer problemin ise erişilebilirlik olduğunu belirten Vardar rampasız, yüksek kaldırımlar, ağaçların önüne döşenen

hissedilebilir yüzeyler, otobüslerde çalışmayan ses sistemleri benzeri sorunların engelliler açısından erişilebilirliğin önündeki engeller arasında olduğunu altını çiziyor.

Akran şiddeti eğitimde ciddi bir sorun

Eğitimin de engelliler için bir başka problem olduğunu haberinde belirten Nilay Vardar, Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) 2014 Kasım verilerine göre, 6 milyar 25 bin 539 üniversite öğrencisinin yalnızca 13 bin 887'nin engelli, yani bu sayının 10 binde 23 kişi olduğunu dikkat çekiyor. Vardar, engelli öğrencilerin yüzde 61.2'nin erkek, yüzde 38.7'nin kadın yani kadınların daha dezavantajlı olduğunu belirtiyor. Sadece 381 yüksek lisans ve 45 doktora öğrencisinin engelli olduğunu belirten Vardar'ın araştırmasına göre Türkiye'de yalnızca 200 engelli var. Engelli

öğrencilerin engelsiz akranlarıyla birlikte eğitim alabilmesine imkan sağlayan kaynaştırma eğitiminde gerek akademik ve fiziki erişim, gerekse personel kapasitesi bağlamında eksiklik önemli bir sorun. Akran şiddetinde bir diğer ciddi sorun teşkil ettiğini belirten Vardar, 2014 yılı medya taramasında 106 haberde engelli çocukların eğitim ortamında şiddete maruz kaldığının tespit edildiğinin altını çiziyor.

Engelli işçi çalıştırmak yerine ceza ödemek tercih ediliyor

İstihdam alanında da engellilerin problemler yaşadığını belirten Vardar, Türkiye'de kamuda engelli memurda yüzde 3, işçilerde yüzde 4, özel sektörde yüzde 3 engelli çalıştırma zorunluluğunun olduğunu ise engelli işçi çalıştırmayanların kişi başına aylık bin 700 TL ceza ödediğini belirtiyor. Vardar'ın yaptığı

açıklamaya göre işyerlerinin erişilebilir olmaması, gerek ayrımcılık, gerekse mesleki eğitim yetersizliği nedeniyle engelli işi istihdam etmek yerine ceza ödenmesinin tercih ediliyor. Nilay Vardar haberinde engellilerin iş yerinde bir sorun olarak görüldüğünü ve çeşitli şekillerde mobbinge uğradıklarını belirtiyor.

İşaret dili bilen personel olmayışı sorunlar yaratıyor

Vardar haberinde, engelli bireylerin rehabilitasyon hizmetleri, yardımcı cihaz, tıbbi malzemesi ve benzeri hayati öneme sahip ihtiyaçlarının büyük bölümünün karşılanmadığını ya da yeterli olmadığını vurguluyor. Sağlık tesislerinin erişimin hâlâ çok düşük olduğunu ve işaret dili bilen personel ve özellikle doktor olmayışının da ciddi sorunlar yarattığını belirtiyor.

Kahraman bir askerin 'halit' oluş hikayesi: Halit Şiltak

"Asım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek: İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek" der Mehmet Akif Ersoy. İşte bunlardan bir tanesi de 'halit' olan kahraman asker Halit Şiltak.

Gül Yasemin Yeten

O kahraman neslin evladıydı şehit uzman çavuş Halit Şiltak. Aklında vatan, yüreğinde iman aşkıyla omuzladı bu kutlu askerlik görevini. Diğerleri gibiydi o da. Vatan uğruna gözünü kırpmadan, bir an bile tereddüt etmeden can verenlerdendi. Bu kutlu toprakları kanyıyla sulayanlardandı, diğer halitlerden biriydi.

Kahraman bir askerin dünyaya gelişi

9 Eylül sabahı dünyaya geldi Kahraman Halit. Ezanla başlamıştı hayatı, ama son bulmadı hiçbir zaman da son bulmayacak. 13 kardeşten biriydi, en yaramazı ve en çok sevgi dolu olanıydı. Annesinin göz bebeği, babasının aslan oğluydu. Hep askerlik hayali kurardı. O zamanlardan belliydi büyük bir kahraman olacağı. Sonunda ha-

yaline kavuşmuştu. Çok istediği askerlik görevi için Halit çağrılmıştı. Düşünmüş gibi sevindi ve İsparta'daki kışlasına teslim oldu. Oradaki görevini büyük bir aşkla yapmaya başlamış, arkadaşları ve komutanları tarafından kısa süre içinde çok sevilmişti. Günler günleri kovalamış ve terhis zamanı gelmişti Halit'in. Baba ocağına dönen Halit, içinde hala giderek büyüyen vatan aşkıyla yaşamaya başladı. Bir kere kapılmıştı bu sevdaya, ne yaparsa yapsın vazgeçemiyordu. Tekrar asker olabilmek için uzmanlık sınavlarına girdi ve kazandı. Artık Halit uzman çavuş rütbesine yükselmişti ve Siirt'teki yeni görev yerinde çalışmaya başladı. Ara sıra ailesini ziyaret ederdi ve o ziyaretlerin birinde Halit'in kalbindeki vatan aşkına bir yenisi daha eklendi. Aşık oldu ve kısa sürede evlendi. Bu aşk dolu evlilikte Işıl adında güzeller güzeli bir kız çocuğu dünyaya geldi. Artık Halit tam bir aile olmuştu ama

bu mutluluk uzun sürmedi.

Bir yıldız daha kaydı gökyüzünden, kahraman bir asker halit oldu

O gece nöbet sırası Halit'teydi. Gece boyunca ayakta vatani bekledi hiç yorulmadan, hiç sıkılmadan. Aklında vatani ve bayrağıyla kalbinde ise Emine'si ve Işıl'ı ile. Nöbet tuttuğu gecenin sabahı tarifsiz bir huzur vardı içinde anlam vere-

mediği bir mutluluk. Mevzisinde bekliyordu. Nöbeti bittikten sonra dinlenmek için uzandı ve gökyüzüne doğru baktı, sanki sonsuzluğa bakıyordu. Sonra silah sesleri yükseldi ve kurşunlar yağmaya başladı. Ne olduğunu anlamak için doğrulamak istedi, ama yapamadı. Hain kurşunlar delmişti o bedenini, gücünü tüketmişti çoktan ve Halit "halit" olmuştu. Bir ruh daha halitliğe karışmıştı.

Bulduğu slogan kaderi oldu

27 yaşında geçirdiği bir kaza sonucu omurilik felci olan Mete Kahraman, yüzde 98 engelli bir birey. Sağlığında engelliler için düzenlenen yarışmada, "Acımak sizin, susmak bizim suçumuz" sloganıyla mansiyon ödülü kazanan Kahraman, "Ne kadar enteresan ki ondan sonra bu kazayı geçirdim. Hayatın insana ne getireceğini bilemiyorsunuz" dedi

Emre Pank

Hayatın bize hangi sürprizleri sunacağını bilemeyiz. Bir sonraki günü, saati, dakikayı ve saniyeyi. Gelecekte her bir an, büyük bir bilinmez. Mete Kahraman, 27 yaşında geçirdiği bir kaza sonucu omurilik felci oldu. Çalıştığı firmanın toplantısı için Antalya'da olduklarını anlatan Meta Kahraman, "Arkadaşlarla birlikte denize girmek istedik. İskeleden atıldıktan sonra arkadaşım üzerine düştüm ve boynum kırıldı. Omurilik felci oldum. Ve bu şekilde hayata devam etmek durumunda kaldım. Doğuştan engelli değilim. Zor kısmı da burada aslında. Doğuştan engelli olan insanlar, genelde olayı o şekilde kanksayıp hayatlarını o şekilde yönlendirebiliyor. Fakat ben hayatımın en güzel noktasındaydım. Üniversitemi bitirmiş, askerliği yapmış, işe girmiş ve artık ölümlümün açıldığı bir noktaydım. Durum böyle olunca, yeni bir boyuta geçtik. Doğuştan engelli olan insanlar donanımlı oluyor. Onlar olayları daha çabuk kabullenip aşabiliyorlar. Sonradan engelli olanlar için zor olan şey; hayata yeniden ve sıfırdan başlayorsun. Mesela ben denize girmezişim, yürümüşüm, koşmuşum. Bunların ne demek olduğunu biliyorsun ve bunları özlüyorsun. Ama tadını bilmediğin bir yemeği özlemesin. Doğuştan engelli olanların böyle bir durumu var" dedi.

Kitapların kahramanı oldum

Zor dönemlerden geçtiğini, bu zaman diliminde kitapların kendisine arkadaş olduğunu ve hayatın devam ettiğini söyleyen Kahraman, "Yurt içinde ve yurt dışında farklı

tedaviler denedik. İlk 5 sene içerisinde kitaplara tutundum. Allah'tan öyle bir alışkanlığım vardı. Zor bir dönemdi. Kendimi kitaplarla verdim ve o kitapların kahramanları ben oldum. Geçmiş düşünmemeye çalıştım. Her okuduğum kitapta o kahramanın rolüne girip onunla yaşıyordum. Psikolojik olarak da zor bir dönemdi" diye konuştu.

Yıldızların hareketini kontrol edebiliyor gibiydim

Hayattan kopma noktasına geldiği anda, bir yeğeninin olacağı haberiyle birlikte yeniden dünyaya geldiğini belirten Kahraman, "Çocukları çok severim. Bir gün evlenirsem çocuk sahibi olmak için evlenirim diyordum. Kazayı geçirdikten 2 sene sonra eniştem, ablamın hamile olduğunu söyledi. Yavaş yavaş hayattan kopmaya başladığımı görünce, herhalde onlar da çocuk yapmaya karar verdiler. Onlara minnettarımdır. Sonra yeğenim oldu ve onunla birlikte ben de büyüdüm. Hayata tutunmadaki en büyük sebeplerden biri yeğenim Duru'dur. Birlikte büyüdük. Bana çok düşkündür. Hep evde durduğum için bana kitap okur, masal anlatır. Hiç unutmuyorum; bir gün ablam ve Duru ile birlikte parka gitmiştik. Ablam bana şunu söylemişti, "Mete, Duru'ya mukayyet ol". Ben eli ayağı tutmayan bir insanım. Oturuyorum orada sandalyede. Ama o an, sanki yıldızların hareketini kontrol edebiliyor gibiydim. O an sanki Duru'ya bir şey olacak. Bir böcek gelecek ve ona bir şey yapacak. Bütün böceklerin sesini duymaya başladım sanki. Onun etrafında dönen dünyayı düzenliyordum gibiydi" dedi.

'Engelsizsiniz'

Kahraman, Haberaks TV'de yayınlanan ve moderatörlüğünü yaptığı 'Engelsizsiniz' programının onu hayata bağlayan 2. yön olduğunu dile getirerek, şunları söyledi: " 'Engelsizsiniz' programı ile birilerinin sesi olmak ve bunu farklı bir şekilde düşünmemeye çalıştım. Her okuduğum kitapta o kahramanın rolüne girip onunla yaşıyordum. Psikolojik olarak da zor bir dönemdi" diye konuştu.

"Acımak Sizin, Susmak Bizim Suçumuz"

Engellilerin hayata katılmı için bakanlık tarafından bir slogan yarışmasına katılan ve gönderdiği slogan ile mansiyon ödülü alan Kahraman, "Tamamen rastlantı olarak bu yarışmayı duydum. Dikkatimi çekti ve iki tane slogan yazarak yarışmaya katıldım. O zaman okuldan yeni mezun olmuşum ve bu durumda değildim. Sonra evde olmadığım bir gün bakanlıktan telefon açıldı. Annem evdeydi o gün. Telefonda sorular sordular: 'Oğlunuz engelli mi? Öğrenci mi?' Annem de, 'Hayır oğlum engelli değil, sağlıklı' cevabını verdi. Ertesi gün teyit etmek için yeniden aradıklarında, şansa ben evdeydim. 'Öğrenci misin' diye sordular. Meğerse öğrenciler için yapmışlar bu yarışmayı. Ancak çok beğendikleri için de sloganı kullanmak istediler ve mansiyon ödülü verdiler: 'Acımak sizin, susmak bizim suçumuz' sloganını seçmiş. Ne kadar enteresan ki ondan sonra bu kazayı geçirdim. Hayatın insana ne getireceğini bilemiyorsunuz" şeklinde konuştu.

Bu sandalyeye sığdıramadım kendimi

Hayata küsmeyen ve hayata hep pozitif yönden bakan Kahraman, bu durumu "Enerjimin kaynağı insanları ve hayatı sevmem. Hayattan hala kopmadım. Gittiğim tüm psikologların bana demek istediği şu: 'Sen hala bu sandalyeye sığmamışsın'. Gerçekten de öyle. Bir saat sonra ayağa kalkacakmışım gibi yaşıyorum ve bir türlü kendimi buraya sığdıramıyorum. İçimde binlerce kelebek uçuşuyor. İnsanlara yönelik iyi bir şeyler yapmaya çalışıyorum. Hayatı seviyorum. Ve hayatı doya doya yaşayan birisi olduğum için hayattan kopmak beni çok üzüyor. Bu sandalyeye sığdıramadım kendimi" cümleleri ile anlatıyor. Dünyadaki tüm insanların birbiri sevmesini dileyen Kahraman, sözlerini şöyle sürdürdü: "Samimi olalım. Bunun engelli olup olmamakla alakası yok. Kimseyi sevmek zorunda değilim ama saygı duymak zorundayız. İnsanları seviyorum, seveceğim ve sevmeye devam edeceğim. Bu benim için bir alışkanlık ya da hayat felsefesi. Bunu da herkese tavsiye ediyorum."

Baharın ve kardeşliğin bayramı: Nevruz

Baharın habercisi olan ve yeni gün olarak da bilinen Nevruz, Türk Cumhuriyetlerinde farklı adetlerle asırlardır kutlanıyor. Barışın simgesi Nevruz, yüz milyonlarca Türk'ün yaşadığı geniş bir coğrafyada kardeşliği simgeleyen bir bayram olarak yaşatılıyor.

Halit Güleriyüz

İran kaynaklı bir inanışa göre Tanrı'nın evreni ve insanı yarattığı gün olarak bilinen Nevruz İran takvimine göre yılın ve baharın ilk günü, miladi takvime göre ise Mart'ın 22'sine rastlayan gün olarak biliniyor. Baharın müjdecisi Nevruz, birbirinden farklı kutlamalarla Türk halklarının kardeşliği yaşatıyor asırlardır.

Azerbaycan Nevruz'u en etkili kutlayan ülkeler arasında

Ondokuz Mayıs Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencisi Azerbaycan'lı Kamandar Agayev Bugün Nevruz'u bayram olarak en etkili kutlayan ülkelerin başında İran ve Azerbaycan'ın geldiğini belirtti.

"İlk salı rüzgâr, ikincisi su, üçüncüsü ateş ve dördüncüsü toprak"

Agayev, "Azerbaycan'da Nevruz Şubat'ın son salı günü ve Mart'ın üçüncü haftasının salı gününe kadar geçen 4 salı günü ayrı ayrı kutlanır. İlk salı rüzgâr, ikinci salı su, üçüncü salı ateş ve dördüncü salı toprak olarak kutlanır. Azerbaycan halkı varoluşun bu 4 temel faktör üzerine kurulduğunu ve bu 4 fak-

törün de nevrulza en güzel şekilde kutlanması gerektiğini düşünüyor. Nevruzda evlere yeni eşyalar alınır, evlerin tüm pencereleri açılarak eve nevrulz havası doldurulur. Ayrıca semeni buğday ve mısır yapılar ve bunlar nevrulzun sembollerindedir" diye konuştu.

Nevruz barışın simgesidir

"Nevruzda küsler barıştırılır, akraba ziyaretleri yapılır ve büyüklerin elleri öpülür. O gün hemen her sofrada balık levgisi olur. Koyunlar kırmızı rengine boyanır, köyün gençleri bütün evleri tek tek dolaşarak para toplar. Birlik ve kardeşlik ortamı olur. Din veya millet fark etmeksizin yalan söylememek ve kavga etmemek anlayışı hakimdir" diyen Agayev Nevruzun Azerbaycan'ın çok önemli olduğunu vurguladı.

Nevruz yılın başlangıcını simgeliyor

Kazak Kültürünü Tanıtma ve Yaşatma Derneği Başkanı Mustafa Kök ise "Eski Türk topluluklarında nevrulz bir aydır ve bu ayın ilk günü yani gündüz ve gecenin eşit hale geldiği gün yılbaşısıdır. Nevruz'un yılın başlangıcı olarak nitelendirilmesine bu astronomik temel faktör esas olmuştur" dedi. Kök, Kazak

ülkesinde Nevruz Bayramı'nın 1926 yılına değin kutlandığını ve daha sonra bilinmeyen sebeplerle unutulduğunu dile getirerek "Cumhuriyetimizde nevrulz uzun bir süreden sonra ilk olarak 1988 yılında tekrar kutlanmış ve halk bayramı olarak nitelenmeye başlamıştır. Nevruz bayramı unutturulamayan, daima yad edilen, her zaman yeniden doğup, zamanla birlikte yenilenen ve geleceği aydınlık bayram timsalidir. Nevruz bayramının en güzel yanı halk şenliği, halk düğünü ve halk eğlencesi olmasıdır" diye konuştu.

Yöresel lezzet 'Nawruz Köje'

Her kasabanın her köyün kendi imkanlarına göre bulunduğu yerde kutlama yaptığını dile getiren Kök, "Nevruzda en az yedi çeşit yiyeceğin karıştırılıp pişirilmesiyle elde edilen yöresel bir yemek olan nawruz köje yapılır herkese dağıtılır. O gün yalnızca yemek değil, bunun yanı sıra neşeli yarışlar ve spor müsabakaları da gerçekleştirilir. Köyde ağaç dikme faaliyetleri de yapılır" dedi ve ekledi: "Bayram günü köylerden gelen söz üstatları her yerde atışıp, nevrulz gününü methederek, halk ve toprağın şirde birleştirdiği arzularını dile getirip bayramı renklendirirler. Şairler, şarkıcılar, sanatçılar, bilim adamları,

sporcular ve yazarlar da bu etkinliklere katılır."

Baharın ruhu okşayan güzelliği

Kırgızistan Med Uçlişa Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencisi Timur Sharshenov ise yılın yenilenmesi olarak kabul edilen Nevruzun haftalar öncesinden sabırsızlıkla beklediğini söyledi. Sharshenov "Nevruz gece ve gündüzün eşitlendiği, baharın geldiği, özgürlük, sevgi ve kardeşliğin baharla birlikte canlandığı, baharın ruhu okşayan güzelliği ve toprağın canlandığı, Mezopotamya'dan Kafkas'lara, Kafkaslar dan Çin seddine kadar olan bütün Türk coğrafyasında, Türk Cumhuriyetlerinde yüzyıllardan beri coşkuyla kutlanan bir bayramdır. Nevruzun gelmesini sabırsızlıkla bekleriz" dedi.

7 kazanda 7 çeşit yemek

Sharshenov, "Nevruzda 7 kazanda 7 çeşit yemek yapılır ve hep birlikte yenir. Yemekten sonra kızlar, gelinler öküz arabasının muhtelif yerlerine yeşil otlarla erik ağacının dallarını sararlar. Belâ ve kötülüklerden kurtulmak için çok sayıda odun ortaya yığılıp yakılır. İnsanlar bu ateşin üzerinde atlayarak kötülükleri üzerinden atar, iyiliklerin gelmesini arzular" diye konuştu.

Hayat ile ölüm arasındaki ince meslek: Gassallık

Abı-hayat, yüzyıllardır insanların peşinde koştukları, efsanevi ölümsüzlük iksiri, Lokman Hekim'in bulduğuna, ölüme çare olduğuna inanılan hayat suyu. Ölümün soğuk yüzünü perdelemek adına masalları mutlu bitiren son. Ölüm ise masalların tersine gerçek hayatın insanoğlunun son durağı. Bu son durakta her insana, bir nevi sonsuzluğun kapısını aralayan onu, son yolculuğuna tertemiz uğurlayan meslek: Gassallık.

Erdinç Yıldız

Her gün ölümle iç içe mesleklerini icra eden gassallar, çoğu kişinin yapamayacağı sıra dışı bir mesleği icra ediyor. 11 yıldır gassal olan Sahure Yağmur ve 6 yıldır bu mesleği icra eden Metin Karakoç ölümün soğuk yüzü ile her gün bir arada.

"Mesleğimle gurur duyuyorum"

Gassallık mesleği, insanı Allah'a yakınlaştıran, insan olduğunun bilincine vardırıp bu doğrultuda yaşamasını sağlayan bir meslek. Bu bilinçle işini icra ettiğini söyleyen Sahure Yağmur, "Bu meslek bana manevi anlamda çok şey kattı. Her geçen gün ahirete bir adım daha atıyoruz. Ölüm, hepimizi er ya da geç bulacak. Bende yıkadığım her cenazede, günü kırtarmak için değil, 'Bir gün ben de öleceğim benim de cenazem böyle yıkanaacak' düşüncesi ile hareket ediyorum" dedi. Gassallık mesleğinin soğukkanlılık gerektirdiğini belirten Sahure Yağmur, "Çok duygusal bir insanım ama mesleğimi icra ederken soğukkanlı oluyorum. Ölümün yüzü soğuk, insanı ürpertiyor. Bu yüzden gassallık herkesin yapabileceği bir meslek değil" şeklinde konuştu.

"Genç cenazeler geldiğimde kızımı, oğlumu oraya koyuyorum."

Genç yaşta gelen cenazelerin kendisini olumsuz etkilediğini ve çok üzdüğüünü söyleyen Yağmur, "Mesleğe başladığımın 3. gününde, 14 yaşında genç bir kızın intihar cenazesi geldi. İlk defa böyle bir olayla karşılaştım. O gün çok kötü oldum. Bu olaydan sonra her genç cenazesinde kendi kızımı, oğlumu oraya koyuyorum. Genç cenazelerin anne ve babalarını düşünüp çok üzülüyorum. Sevdiği insandan ayrılanların acısı yürek yakıyor" dedi.

"Merak, şaşkınlık ve korku"

Yağmur, "Otobüste, yolda, sokakta insanlar mesleğimi sorduğunda aldığım cevaplar ürperti verici oluyor. Eğer çok etkilenirsem o gece uyuyamıyorum. Uyusam da rüyalarım korkuya kapılıyor. Çünkü ölümün adı soğuk. Bazı insanlar, 'Cenaze yıkıyorsun olağanüstü bir şey görüyor musun' diye soruyor. Bazı insanlar korkuyor. Bazıları ise ben senin evine gelmem, çayımı içmem diyor. Bazen de meraktan dolayı cenaze yıkarken yanımıza girmek isteyenlerde oluyor" dedi.

"Gençlere bu mesleği tavsiye etmiyorum"

Gassallık mesleğini gençlere

tavsiye etmeyen Yağmur, "Ben ve bu mesleği icra eden çoğu meslektaşım yaşını almış olgun insanlar. Bizler hayatın gerçeği olan ölüm ile her gün yüzleşip, bu durumu kanıksamış insanlarız. Lise, üniversite çağındaki gençler ise daha hayatların başındalar. Onlar sürekli ölümle iç içe bir mesleğin içine girdiklerinde kafaları karışıyor, bocalıyorlar" dedi. Bu durum karşısında ise gençlerde şöyle bir psikoloji oluşabileceğine değinen Yağmur, "Ölümün soğuk yüzü ile her gün karşı karşıya gelen gençler, Niye okuyorum, neden çalışıyorum, ölüp gideceğim zaten boş ver" diyerek ileriye dönük hedeflerine ulaşmak için çalışmayı bırakabilir" şeklinde konuştu. Her insanın ölümden korktuğunu belirten Yağmur, "Ölümden sadece dünyayı bir sınav yeri olarak gören, imanı güçlü insanlar korkmuyor. Bu da ilmi olgunluk ve yaşanmışlıkların getirdiği tecrübe ile mümkün oluyor. Gençlerin, bu deneyimleri kazanmadan gassallık mesleğini icra etmeleri kendileri için yıpratıcı olabilir" dedi.

"İlk başlarda rüyalarımdaya görüyordum"

Mesleğe ilk başladığı zamanlarda yıkadığı cenazeleri rüyasında gördüğünü söyleyen Yağmur, "Gece bile cenaze yıkamaya geldiğimiz oluyor. Eğer çok etkilenirsem o gece uyuyamıyorum. Uyusam da rüyalarımdaya yıkadığım cenazeyi görüyorum. Bazen evde uzun süre kalmış cenazeler geliyor. O cenazelerde oluşan koku aklıma gelince evde yemek yapamıyorum, dışarıda yemek yiyorum. Öyle zamanlar oluyor ki hiç yemek yiyemiyordum" şeklinde konuştu.

Meslekte tecrübe kazanmaya başladıkça, olgunlaştıkça insanın bakış açısının değişmeye başladığını söyleyen Yağmur, "Ölüm er ya da geç bizi yakalayacak. Dönüp dolaşp

o teneseire biz de gideceğiz. Bunları düşündükçe nefsimi terbiye ediyor, eskiden dert olarak gördüğüm şeyleri artık önemsemiyorum. Mesela ben eskiden kendime hastayım derdim. Şimdi burada gördüğüm ilginç hayat hikayeleri karşısında kendi hayatımı sorguluyorum, insanların yaralarını, ölüm şekillerini gördükçe artık bir derdim olsa bile dile getirmiyorum. Beterin beteri var. Bu meslek bana insan sağlığını kaymetini öğretti" dedi.

"Meslele ölümü okumak"

11 yıllık gassal Sahure Yağmur, "Gasilhane, ders almasını bilen için sessiz bir okul. Ben sessizleri okuyorum. Ölü sana konuşmuyor ama aslında çok şey anlatıyor. Ben burada bir öğrenciyim. Önemli olan ölümlü okuyabilmek. Bakın içeride yatıyorlar, sesleri çıkmıyor ama hepsinin ayrı bir hayatı, hikayesi var" dedi. İnsanı güzel ölüme götüren ibadetleri bilmemiz ve yapmamız lazım diyen Yağmur, "Bende burada yaşadıklarımdan ders almaya çalışıyorum" şeklinde konuştu.

"Önemli olan insan biriktirmek"

Önemli olanın insan biriktirmek olduğunu altını çizen Karakoç, "Samsun'da 50-60 yıldır enaflik yapmış bir cenaze geldi. Bu kişiden alışveriş yapmayan çok az insan vardır. Tannan biriydi. Ama vefat ettiğinde tabuttan tutacak adam bulamadık. O zaman anladık ki sadece para için çalışmış. İnsanlığa çalışmamış. Ölüncü tabutundan tutacak can-ı göntülden insanlar olmadıkça zenginlik de beyhude. Önemli olan yaşadığımız sürece insan biriktirmek" dedi.

"Duygularımız körelmiş"

Hayatın başka bir yüzüyle karşı karşı olduklarını vurgulayan Karakoç, "Aslında herkes buraya gelip örnek alsın, buradan bir ders çıkarsın. Belki biz bile ibret almıyoruz. Duygularımız körelmiş. Kim ne anlatırsa anlatsın dinleriz ama aynı yanlışlı devam ettiririz. Oysa ki insan için en önemli nasihat ölüm" dedi.

Karadeniz'de ferah bir rüzgar

Türkiye'nin güçlü kadın vokallerinden Şebnem Ferah, Samsunlulara unutulmaz bir gece yaşattı.

Emre Pank

Rock müziğin güçlü kadın vokallerinden biri olan Şebnem Ferah, Samsun'da bir otelde düzenlenen konserde sevenleriyle bir araya geldi. Eski ve yeni şarkılarından oluşan bir repertuarla muhteşem bir performans sergileyen Ferah, konserde akustik bir bölüm oluşturarak dinleyicilerini duygulandırdı. Sahnedeki perfor-

mansıyla konser alanındaki binlerce hayranına unutulmaz bir gece yaşatan Ferah'a hayranları da hep bir ağızdan söyledikleri şarkılarla eşlik etti. Şarkı aralarında dinleyicileriyle sohbet eden Ferah, Samsun'a en çok uzun zaman önce geldiğini ve çok Samsun'u çok özlediğini söyledi. Bunun yanı sıra konserde akıllı telefonlar ise sürekli kayıttaydı. Konser boyunca dinleyicilerin ellerinden cep telefonları ve kameraları neredeyse hiç düşmedi.

Rafadan Tayfa'nın Hayri'sinden

Rafadan Tayfa ekibi

Açelya Kaynar

JGüzel Çocuklar Projesi kapsamında tamamı yerli yapım olan Rafadan Tayfa animasyonu; renk, müzik, çizim, seslendirme ve senaryosuyla adından sıkça söz ettiriyor. Aynı zamanda çocukların dillerinden düşürmediği jenerik müziği ile onları ekran başına kilitleyen renkli bir dostluk ortamı sunuyor. Rafadan Tayfa'nın başarısında seslendirme sanatçılarının büyük rolü var. Karakterlerin kimliklerinin belirlenmesi büyük oranda seslendirme aşamasında gerçekleşiyor. Genç ifade ekibi olarak Rafadan Tayfa'nın en sevilen karakterlerinden Hayri'ye hayat veren Levent Kol ile keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

Merhaba, bize kendinizden ve yer aldığınız projelerden bahsedebilir misiniz?

Sunucu, oyuncu ve seslendirme sanatçısıyım. Yaklaşık 20 yıldır kendimi dünyanın en şanslı insanların hissediyorum. Böyle hissetmemin sebebi çok sevdiğim bir mesleğim olması. Bu beni her daim heyecanlı ve üretken kılıyor. TRT ve özel kanallarda program sunuculuğu, seslendirme ve oyunculuk çalışmalarım devam ediyor. Aynı zamanda eğitmenlik de yapıyorum. Hepsinin ayrı bir keyfi var ve her biri, bir diğerinin bağlantısı gibi düşünülebilir. Sunuculuk ve radyo programları iyi bir birikim, düzgün konuşma, kamera önünde hâkimiyet gerektirirken; seslendirme ve oyunculuk iyi bir ezber sağlam gözlem ve odaklanma gerektirir.

Son zamanların Türk yapımı en iyi animasyonu olarak bahsedilen Rafadan Tayfa'da birçok karakterin seslendirmesini yapıyorsunuz. Bize bu karakterlerden ve onlara kattığınız özelliklerden bahsedebilir misiniz?

"Rafadan Tayfa" adındaki arkadaş grubunun yaşadığı maceraları konu edinen Rafadan Tayfa animasyonu 2014 yılından itibaren TRT Çocuk'ta yayınlanıyor. Grubun en oburu olan Hayri karakteri abartılı kişiliğinin yanı sıra oldukça sevecen. Yemek yeme isteği tüm olaylara yön veriyor. Rafadan Tayfa ismi altında Hayri'nin fikri. Kendimi en çok Hayri karakteri ile özdeşleştiriyorum. Hayri benim içimdeki küçük çocuk. Beraber büyüyor onunla. Mesela ben köfte ve baklavaya asla hayır demem. Hayri'nin benim için önemi ve değeri büyük. Aynı zamanda Rüstem ve Yumak karakterlerinin

seslendirmesini de ben yapıyorum. Rafadan Tayfa çok önemli bir proje, çizimleri, sesleri, eğitici özelliği ve daha birçok artısıyla diğer yapımlardan ayrılıyor. Ben de bu ekibin bir parçası olmaktan çok mutluyum.

Sinemaya sesin dâhil olma süreci nasıl başladı?

Dünyada ilk sesli film olarak Caz Şarkıcısı filmi kabul edilir. Ancak bu film sadece şarkıları seslidir. "New York Işıkları" tam anlamıyla sesli olan ilk filmidir. İpeki kardeşlerin Nişantaşı'nda kurduğu stüdyoda Muhsin Ertugrul tarafından seslendirilen "Bir Millet Uyanıyor" filmi Türkiye'deki seslendirilen ilk film oldu. Türkiye seslendirme sanatı üç ayrı dönemde incelenebilir. 1931'de başlayan ve İstanbul Şehir Tiyatrosu sanatçılarının ağırlıklı olarak yer aldığı dönem Yeşilçam Dönemi'de, televizyonun etkin olması söz konusu. Ülkemizde yayın hayatına 1968'de başlayan televizyon 1970 yılından itibaren insanların hayatında büyük yer kaplamaya başladı. İstanbul Televizyonu'nda seslendirme 1977 yılında Bağlarbaşı stüdyolarında başladı. 1991 yılında iki kanallı sisteme geçildi. Bu tarihten itibaren çok başarılı seslendirme sanatçıları yetişmeye başladı. Dizi ve filmler sayesinde tanınan sanatçılar zamanla her evin sevilen konduğu oldu. 1990'larda özel televizyonların açılmasıyla başlayan bu dönemde, özel stüdyoların açılmasıyla tiyatro kökenli olmayan, alaylı denilen pek çok başarılı seslendirme sanatçısı yetişti. Bu dönemde artan dizi ve filmler seslendirme sanatçılarına daha çok iş olanağı sağladı. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte işler daha kısa sürede daha kaliteli sonuçlar verdi.

"Animasyon sektörü ivme kazandı"

Türkiye'deki animasyon sektörünün gelişimini eksileri ve artılarıyla değerlendirir misiniz?

Levent Kol Kimdir?

Hacettepe Üniversitesi Turizm ve Otelcilik, Anadolu Üniversitesi İşletme ve Anadolu Üniversitesi Medya ve İletişim bölümleri mezunu olan Levent Kol TRT ve birçok özel kanalda film, belgesel ve fragman seslendirirdi. TRT1 kanalının kanal sesi olan Kol aynı zamanda TRT Çocuk'ta yayınlanan Rafadan Tayfa adlı animasyonda Hayri, Rüstem ve Yumak karakterlerini seslendiriyor. Hacettepe Üniversitesi ve Başkent İletişim Bilimleri akademisinde

Türk kültürünü ve değerlerini yansıtan yerli animasyon sektörü son dönemde büyük bir ilerleme kaydetti. Eski mahalle arkadaşlıklarını, komşulukları yeniden hatırlatan Rafadan Tayfa adlı animasyon, geçmişle bugün arasında bir köprü işlevi görüyor.

Animasyon sektörünün son yıllarda büyük bir ivme kazandığını söyleyebiliriz. Artık bilgiye ve teknolojiye ulaşmak çok kolay. Bence yapılan işlerin daha evrensel düşünülmesi, farklı ülkelerde bu işi yapanlarla daha sık görüşülmesi ve bu işle uğraşan, yurt dışında yaşayan Türklere de görüşülmesi kazanç sağlar. Ama genel anlamda Rafadan Tayfa örneğinde olduğu gibi çok iyi işlerin yapıldığını söylemek yanlış olmaz.

Animasyon sektöründeki seslendirme ile dizi ve film sektöründeki seslendirme arasında ne gibi farklılıklar var?

Animasyon sektöründe öncelikle tipleme yapmak ve karakterize etmek gerekir. Bu için özünde tipe uygun sesin bulunması, stüdyoda son derece rahat davranmak çok önemlidir. Dizi ve filmlerde duruş doğal olmalı, temsil edilen karakter en uygun ses tonu ve nidalarla yanıtlanmalı kısacası mikrofon oyunculuğu yapılmalıdır. Şunu da belirtmek isterim ki görüldüğü kadar kolay bir iş değil.

"Seslendirme sanatında birçok ülkeden daha hızlı"

Dünyada ve Türkiye'de seslendirme sanatını birbirinden ayıran özellikler nelerdir?

Seslendirme sanatını en iyi yapan ülkelere biriyiz diyebiliriz. Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok ülkede 90 dakikalık bir film seslendirmesi bir haftada tamamlanırken, ülkemizde aynı işlem 180 dakikada tamamlanıyor. Seslendirme sanatında birçok ülkeden daha hızlı olduğumuzu söyleyebiliriz.

Seslendirme sanatının zorluklarından bahsedebilir misiniz?

Seslendirme yaparken okunulan metni anlamak ve analiz etmek çok önemlidir. Yaptığımız işe saygı duymalıyız. Elbette kolay bir iş değil. Çok emek vermek ve çok çalışmak gerekir. Günümüzde genç arkadaşlar hemen başlayıp para kazanmak ve başrol konuşmak hayalinde.

diksiyon, seslendirme ve sunuculuk-spikerlik eğitimli yapıyor. Asıl mesleği oyunculuk olan Kol Ferhunde Hanımlar, Bizim Evin Halleri, Unutma Beni, Deniz Yıldızı, Rüzgarlı Sokak, Aşkların En Güzeli gibi dizilerde rol aldı. Oyunculğunun yanı sıra devlet protokollerini, festivaller, özel geceler, kongre ve seminerlerde sunuculuk yapmaya, TRT'de program sunuculuğuna, oyuncululuğuna ve seslendirmeye devam ediyor.

Ben bütün öğrencilerime bu işin bu kadar kolay olmadığını ve çok çabalamak ve sabretmek gerektiğini anlatmaya çalışıyorum. İlk başladığım zaman 3 ay boyunca her gün seslendirme kaydı izledim. Ancak 3 ay sonra bana rol verdiler ve ilk rolümde sadece "İyi günler" demiştim. Ülkemiz dünyada en iyi seslendirme yapılan ülkelere biri olmasına rağmen Amerika, Fransa ve Almanya gibi ülkelere kıyasladığımızda hem kazanç bakımından, hem de sanatçıya verilen değer bakımında hak ettiği değeri görmüyor.

Oyunculuk özelliğinizle de bilinirsiniz. Mesleğinizle ilgili tecrübelerinizi aktarabilir misiniz?

Hiçbir meslekte, bir gün doktor, bir gün mühendis, bir gün çaycı olamazsınız. Ama biz her kılığa bürünebiliyoruz, her gün bir mesleği yapabiliyoruz. Bugüne kadar birçok dizide rol aldım, oyunculüğün büyüğü bambaşka. En büyük sıkıntımız sadece set dostlukları, paylaşımlar oldukça keyifli.

İletişim Fakültesi öğrencilerine meslek hayatına dair önerileriniz nelerdir?

İletişim fakültesi öğrencilerinin ülkemiz için önemli bir değer olarak görüyorum. Geleceğin mimarları olarak başarılı adımlarla ilerlemeleri diliyorum. Çok çalışın ve kendinizi her daim geliştirin. Sadece bir alana takılıp kendinizi kısıtlamayın. Her şeyin başının ahlaki ve erdemli olmak olduğunu ve dönüştürücü olduğunun unutulmaz. Çok keyifli bir mesleğimiz var. Keyfini çıkarmaya bakın.

Ve gün Karadeniz'de doğar

Karadeniz, ilham kaynağı olmaya devam ediyor. İmera da Karadeniz'den ilham alan bir müzik grubu olarak müzik dünyasında adını duyurdu.

Melih Can Turhan

J2014 yılında 4 arkadaşın ortak fikriyle kurulan müzik grubu İmera Karadeniz müziğini gelecek nesillere aktarmayı ve kaybolmaya yüz tutmuş hikayeleri ortaya çıkarıp korumayı hedefliyor.

İmera Müzik Grubu nasıl kuruldu?

Grubumuzu 2014 yılının başlarında Hüseyin Ulsan, Merve Yavuz, Yıldray Yanlı ile birlikte Karadeniz ve özellikle Trabzon müziğini daha geniş kitlelere yaymak amacıyla kurduk. Daha öncesinde müzisyen olan arkadaşlarımla birlikte müzik yapma isteğimiz sonucunda yeni bir müzik grubu olarak müzik dünyasına giriş yaptık.

Grubunuzun ismi ve logonuzun anlamı nedir?

"İmerafera" adlı bir şarkımız vardı.

Bu şarkıdan esinlenerek grubun adının İmera olmasında karar kıldık. Logomuzda da İmera'nın ilham aldığı 3 önemli unsuru kullandık. Sümela tasvirini tarihimizi, ağaçları: Karadeniz'in doğasını, deniz ise Karadeniz'i temsil ediyor. Bu 3 unsur ile birlikte İmera, "Her gün bir hikaye Karadeniz'de" düşüncesi ile coğrafyamızın tozlu tarihinde kimsenin el sürmediği, kaybolmaya yüz tutmuş ezgileri ve hikayeleri ortaya çıkarmayı, korumaya değer otantik yapısı ile Karadeniz müziğini korumayı kendine hedef edindi.

Kendinizi Karadeniz müziğinin neresinde görüyorsunuz?

Ritmik ve melodik olarak zengin bir yapıya sahip olan Karadeniz müziği, gelişimini devam ettiriyor. Biz de bu zenginliği kendi tarzımızda harmanlayıp insanların beğenisine sunuyoruz. Aynı zamanda otantikliği ve yöreselliği bozmadan aktarmaya çalışıyoruz. Açıkçası

zirvede olalım gibi bir derdimiz yok. Yaptığımız işler bizi zirveye taşırsa, ona da hayır demeyiz. Lakin bizim asıl amacımız türkülerimizi, yöremizin müziğini en iyi şekilde sizlere ve gelecek kuşaklara taşıyabilmek.

Grup olarak müzik yapmanın zorlukları nelerdir?

Öncelikle şunu belirtmemiz gerekir ki; bireysel müzik yapmak, grup müziği yapmaktan çok daha kolay. Grup müziğinin avantajları olduğu gibi dezavantajları da var. Bu dezavantajlardan biri de grup üyelerinin birbirlerinden farklı fikirler, sahip olması. Bizler eski arkadaşlar olduğumuz için, ortak bir paydada buluşabiliyoruz. Arkadaşlığımızın büyük avantajımız.

Günümüzde internet, müzisyenlerin tanınmasında önemli bir aktör. Sizin bu kadar tanınmanızda internetin rolü nedir?

İnternet ve sosyal medya, artık

hayatımızda olmazsa olmaz bir platform haline geldi. Biz de bu platformları kendimize uygun bir şekilde, en verimli halde kullanıp değerlendiriyoruz. Doğru bir şekilde kullanıma tabii ki faydasını görmemek mümkün değil. İnternetin faydaları olduğu gibi zararları da var. Bu zararların en başında da hızlı tüketim bulunmakta. İnsanlar artık şarkılara kolay ulaşıyor. Kolay sıklıyor. Bu sebeple daha çok üretime ihtiyaç duyuluyor. Seri üretim ise kalitesizliğe zemin hazırlıyor. Biz seri üretimden ziyade müziğimizin kalıcı olması için Karadeniz ezgilerini kendi yorumumuzla harmanlayarak dinleticilere sunuyoruz.

Grubun gelecek planlarında neler var?

En başta uzun seneler bir arada kalabilmeyi hedefliyoruz. Eğer bunu başarabilirsek, müziğimizi de daha fazla kitleye tanıtabilme ve dinletebilme şansımız olacak.

Tamircilikten sanata uzun bir yol:Erol Peşken

Çarşamba'da yaşayan 64 yaşındaki Erol Peşken sanat tutkusunu için asıl mesleğini bıraktı. Elektronik tamirciliğinden sanata uzanan yolda tecrübelerini Genç İfade ekibi ile paylaştı.

İlknur Akbaba

JÇarşambalı Erol Peşken'in asıl mesleği elektronik tamirciliği. Peşken'in sanata olan ilgisi müzik aletleri üzerine açtığı dükkân ile başladı.

Kısaca kendinizden ve müziğe nasıl yöneldiğinizden bahsedebilir misiniz?

1953 yılında Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğdum. İlkokul mezunuyum. Evliyim, hiç çocuğum olmadı. Asıl mesleğim elektronik tamirciliği idi. 40 yıl önce mesleğimi icra etmeyi bıraktım. O dönemde radyo ve televizyon ile tanışınca mesleğime olan bağlılığımı ve uyumumu sorguladım. Bu mesleği artık yapmak istemediğimi anlayınca müziğe yönelmeye karar verdim.

Bu doğrultuda nasıl bir yol izlediniz?

İlk olarak elektronik tamiri üzerine olan dükkânımı kapattım. Elektronik tamirciliği yaptığım dükkânımda kaset ve plak tamirleri de yapıyordum. Aslında müziğe yaban-

cı değildim. Dükkânımı kapattıktan 3 yıl sonra dostlarımda da desteğiyle müzik aletleri üzerine bir dükkân açtım. 1993 yılından beri bu dükkânda müzik ve müzik için öğeyim. 24 yıldır, müzik aletleri satıyorum ve tamiratlarını da kendim yapıyorum.

Geciminizi bu şekilde mi sağlıyorsunuz?

Ben bu işi seviyorum ve maddiyat benim için arka planda kalıyor. Öncelikle bana gelen işleri hallediyorum ki bu işin gönlül işi olduğu belli olsun. Sermaye işi bana göre değil. Zaten bağlamanın ya da diğer müzik aletlerinin işçiliğini yapabilecek sermaye gücüm de yok. Bu dükkânın kirasını bile zar çıkarmama rağmen elimden geldiğince burayı ayakta tutmaya çalışıyorum.

Maddi anlamda bir kazanımınız olmadığı halde sizi buraya bağlayan en önemli şey nedir?

Yaptığım iş zamanla bende bir müzik merakı uyandırdı. Her tür müziği dinliyorum, her tür enstrümanı icneliyorum ve her sanatçıyı büyük bir dikkatle izliyorum. Tam da böyle

İlknur Akbaba

bir dönemde Orhan Gencebay hayranlığına başladım. Onun gibi bağlama çalmaya özeniyordum. 2-3 yıl içerisinde bağlama çalmayı öğrendim. Daha sonra farklı müzik aletlerini de öğrendim. O dönem düğünlerde elektro-bağlama çalmak çok moda olmuştu. Ben de düğünlerde elektro-bağlama çalmaya başladım. Bu işi 15 yıla yakın bir süre yaptım. Kısacası maddiyatı bir kenara koyup bu işe gönlül verdim.

Sizce Çarşamba'da sanat alanındaki yeterli çalışma ve çaba var mı?

Burası henüz yeni gelişmeye

başlayan, tarihi altyapısı olmayan bir yer. Dolayısıyla müzik gibi kültürel çalışmalar da yok. Halk müziğinde bağlama çalmayı öğrendim. Dernekleri, korolar, halk eğitim merkezleri gibi çeşitli kurslar açtı. 4-5 sene devam ettik Bursa, Tokat, Samsun, Trabzon'da yarışmalara katıldık. 1.'lik, 2.'lik aldığımız yarışmalar oldu ancak bu tür etkinlikler maalesef yaşatılmıyor, sürekliliği sağlanmıyor. Ben sanatsız yaşayan bir toplumun eksik olduğunu düşünüyorum. Ata'mızın dediği gibi, "Müzik sanattır, sanatsız yaşayan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir."

Tourette: Biz de sizden biriyiz

Halk arasında "tik" olarak bilinen, günlük hayatta neredeyse hepimizin karşılaştığı, çoğu zaman insanlar tarafından alaya alınan ve garipsenen bakışların hapsiyle yaşama tutunanların rahatsızlığı: "Tourette"

Tugay Aşçı

Tıp literatürüne ilk kez 1884 yılında Fransız doktor 'Gilles de la Tourette' tarafından kazandırılan Tourette sendromu "tik" dediğimiz ani, istemsiz kas hareketleri ve ses çıkarma ile devam eden kronik seyirli nörolojik bir rahatsızlıktır. Çocuk ve Ergen Psikiyatri Uzmanı Melih Nuri Karakurt ile Tourette hakkında konuştuk

"Kronik seyirli bir sendromdur"

Karakurt, "Tourette sendromu tik dediğimiz ani istemsiz kas hareketlerini ses çıkarma ile izleyen kronik seyirli bir sendromdur. Tik toplumda çok sık olarak görülse de her tik tourette sendromu demek değildir. Tourette sendromu demek için en az 1 yıl hemen her gün devam eden motor tik denilen ani kas hareketleri ve vokal tik denilen ani ses çıkarma davranışlarının ağır ve kronik bir şekilde devam etmesi gerekir. Tourette sendromuna pek çok psikiyatrik hastalık eşlik edebilir. Dışlanmaya bağlı olarak sosyal fobik sorunlar dikkat bozukluğu ve öğrenme güçlükleri gözlenebilir" dedi.

"Erken teşhis ve yaş faktörü tedavi açısından çok önemli"

Erken teşhisin sendromdan muzdarip bireyler için çok önemli olduğunu belirten Karakurt, "Tourette tedavisinde erken teşhis ve yaş faktörü çok önemlidir. Hastalığın belirtileri genellikle 5-6 yaşlarında ortaya çıkar. Ergenlikle beraber tikler artışı gösterir. Erken tanı ve uygun tedavi ile gidişat çok müspet olabilir. Tedavi için ilk

olarak ilaç tedavisi tercih edilmektedir. Düzenli ilaç tedavisi sonucu tiklerde azalma sağlanır. Ancak ilaç tedavisi ile birlikte psikoterapi daha iyi sonuçların ortaya çıkmasına yardımcı olur" şeklinde konuştu.

"Sosyal ve psikolojik olarak bireyi olumsuz etkiliyor"

Çoğu kez kronik tiklerinden dolayı bireyin sosyal ve psikolojik olarak çok olumsuz etkilendiğini ifade eden Karakurt, "Tourette, sosyal ortamlarda bireyi zorlayan ve psikolojik olarak olumsuz etkileyen bir rahatsızlıktır. Örneğin ağır ses tiklerinde ders içinde çocuk istemsiz ses çıkarabilir ve bu durum ders ortamını bozabilir. Özellikle bu konuyla ilgili bilinçsiz eğitimciler çocuğun bunu bilerek yaptığını sanarak çocuğu cezalandırma eğilimine girebilir. Ayrıca kronik tiklerden dolayı akranlarının zorbalıklarına ve aylaşlarına maruz kalabilirler. Bu tür olumsuzlukların yaşanmaması için en başta toplumumuzun ve ailelerin bilinçlenmesi gerekmektedir. Ailelerin öncelikle bu durumun bir sendrom olduğunu kabul etmeleri ve bireyin bilerek bu hareketleri yapmadığını bilmeleri önemlidir. O yüzden tikler hususunda gereksiz uyarılardan kaçınılmalı ve hastanın kendisini psikolojik olarak rahat hissetmesi sağlanmalıdır. Tabii ki bu durumda da medyaya büyük görev düşmekte" dedi.

"Tourette'li bir hayat"

Trakya Üniversitesi Kamu Yönetimi bölümü öğrencisi Can Köse, 9 yaşındayken Tourette ile tanışmış. İlk olarak göz kırpmaya ve ellerini sıkıca gibi belirtileri ortaya çıkmış.

Gerekli tıbbi incelemeler sonucu Tourette sendromu teşhisi konulmuş. Can için de deyim yerindeyse zorlu günler başlamış ve sendrom 3 yıl içinde artık katlanılmaz bir hal almış. O günlerde içinde bulunduğu zorlukları bizimle paylaşan Köse, "9 yaşında başladı belirtilerim. 12 yaşında artık katlanılmaz hale geldi ve 3 ay okula gidemedim. Sosyal çevremden tamamen soyutlanmak zorunda kaldım. Arkadaşlarım her türlü aktiviteyi yapıp eğitimlerini sürdürürken ben kullandığım ilaçların etkisi ile günün büyük bölümünü uyuyarak geçiriyordum çünkü kullandığım ilaçlar çok ağır ve insani hareketleştiriyordu. Lise hayatım boyunca her gün, evet her gün en az 2 ders boyunca sınıfta uyudum ve bu beni hem sosyal ortamdan uzaklaştırdı hem de derslerden geri kalmak zorunda bıraktı. Şu an hala günde 9 tane ilaç içiyorum ancak pek faydasını gördüğüm söylenemez" dedi.

Tiklerin getirdiği zorluklar

Tourette'in en zorlu yanlarından birinin de tiklerin artıp azalma durumu ve hastaya verdiği acı olduğunu ifade eden Köse, "Tikler genelde bir süre (1 hafta, 1 ay, birkaç ay belki 1 yıl) gibi bir süre artma halindedir yani tiklerin yoğunluğu fazladır. Daha sonra yoğunluğu azalır ve kişiyi fazla etkilemeyecek seviyeye gelir fakat sorun şudur ki ne zaman azalıp ne zaman artacağını bilemezsiniz ve ne kadar süre azalıp ne kadar süre artma halinde kalacağını da kestiremezsiniz. Bu hastalığın en zor kısmı ise (kendim için konuşuyorum) tiklerin verdiği fiziksel acı, bazen dayanılmaz bir hal alıyor. Tiklerde şöyle bir durum var;

tatmin olma durumu, eğer kasma tikinizi yapamazsanız ya da tutmaya çalışırsanız tatmin olamazsınız. Mesela ben tiklerimi yaptığım yer acıyana kadar yapıyorum ve ancak acıyınca tikim sona eriyor yani tatmin oluyorum ama birkaç saniye sonra tik yeniden geliyor ve sonra yine acıyana kadar tik yapıyorum ve böyle devam ediyor. Bu durumu okulda ya da sosyal çevrede acımasızca kullanıp bir sese veya harekete karşı tiki olan insanlarla zevk almıcasına alay edip tiklerini tetikleyen insanlar var. Bu yüzden insanların çektiğimiz zorluklar hakkında daha bilinçli olması gerekiyor" şeklinde konuştu.

Zorluklara rağmen farkındalık yaratmaya çalışıyor

Tourette hastalarının yaşadığı zorluklar hakkında insanları bilinçlendirmeye çalıştıklarını aktaran Köse, "Tourette sendromu toplumuz tarafından pek bilinmiyor. İnsanlar bizi sokakta, otobüste, okulda veya başka bir yerde görünce bu çocuk ne yapıyor gibisinden bakışlar atıyorlar ve bazen de yanlış anlayabiliyorlar. Bu nedenle farkındalık yaratmak adına 2015 yılında özel bir vakfın da yardımıyla "Türkiye Tik Tourette Gönüllüleri Sendromu Gönüllüleri" isimli bir platform kurduk. Platformun amacı toplumu bilinçlendirmek ve Tourette hastalarının birbirleriyle paylaşımında bulunmalarını sağlamak. Farkındalık yaratmak amacıyla Tourette hastaları, aileler ve gönüllü öğrencilerden oluşan gönüllülerimizle üniversitelerde birçok konferans düzenledik ve düzenlemeye devam edeceğiz" dedi.

Sessiz salgın: D vitamini eksikliği

Günümüzde küresel bir salgın olarak kabul edilen D vitamini eksikliği hakkında İç Hastalıkları Uzmanı Doktor Yüksel Kaş ile Genç İfade ekibi olarak konuştuk.

Damla Tost

Sağlıklı kemiklere sahip olabilmek için vücut D vitamini ihtiyacı duyuyor. D vitamini, kemik sağlığı için gerekli olan fosfor ve kalsiyumun vücut tarafından emilimini sağlıyor. Bu vitaminin eksikliği ise birçok hastalığı beraberinde getiriyor.

Güneşli günlerin bol olduğu ülkemizde de D vitamini eksikliğinin yaygın bir sorun olduğuna değinen İç Hastalıkları Uzmanı Doktor Yüksel Kaş, "Bu vitamin eksikliği raşitizme, kemik erimesine, obeziteye, kronik ağrı ve halsizliğe, depresyona yol açabilir" dedi.

D vitamini eksikliğine yol açan nedenler

Yetersiz güneş ışığı, D vitamini içeren gıdaların yeterli miktarda alınmaması D vitamini eksikliğine yol açıyor. Yaş ilerlemesine bağlı olarak kullanılan bazı ilaçların da, D vitamini üzerinde olumsuz etkisi olabileceğini belirten Kaş, "Her şeyin normal görüldüğü, sağlıklı bireylerde bile yaşın ilerlemesiyle birlikte D vitamini eksikliği ortaya çıkabiliyor. Karaciğer, böbrek hastalığı olan ve koyu ten rengine sahip bireyler ise daha fazla risk altında" şeklinde konuştu.

Hüseyin Temiz

Günlük D vitamini ihtiyacı 10 miligram

Uzman Dr. Yüksel Kaş, "Her bir bireyin günlük D vitamini ihtiyacı 10 miligram kadar. Vücudumuzdaki D vitamini yüzde 10'unu yumurta sarısından, balık, süt ve süt ürünlerinden karşılıyoruz" dedi. Besinlerin tek başına yeterli olmadığını vurgulayan Kaş, "D vitamini temel kaynağı güneştir. İnsan

vücudunda bulunan D vitamininin yaklaşık yüzde 90'ı güneşten gelen ışınlarla sentezlenir" dedi. Güneşin ciltteki olumsuz etkilerini azaltmak için kullanılan güneş kremlerinin, vücutun D vitamini emilimini azalttığına altını çizen Kaş, "Haftada 2-3 defa el, yüz, kol ve bacakları 5-15 dakika güneşe tutmak vücudun D vitamini ihtiyacını karşılamak için yeterli. Fakat güneş kremlerinin kullanılması, derideki D vitamini

düzeyini azaltıyor" dedi.

D vitamini düzeyi ölçtürülmeli

Her bireyin, yılda bir kez kan tahlili yaptırarak D vitamini düzeyini ölçtürmesinin önemli olduğunu, eksiklik varsa, D vitamini yüklemesi ile tedavi olmaları gerektiğini sözlerine ekleyen Kaş, "D vitamini eksikliği artık çağın hastalıklarından biri haline geldi" ifadelerini kullandı.

Kötü yeme alışkanlıklarının nedeni: Obezite

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından sağlığı bozacak şekilde vücutta aşırı yağ birikmesi olarak tanımlanan obezite en tehlikeli sağlık sorunları arasında gösteriliyor. Obeziteyi, hastalığın sebeplerini ve tedavi aşamasını diyetisyen Yasemin Erol ile konuştuk.

Merve Atıcı

Yaşamımızı devam ettirebilmek için her gün belirli miktarda enerjiye ihtiyaç duyuyoruz. Bir günde ihtiyacımız olan enerjiden fazlasını alıyorsa, gittikçe hareketsizleşen yaşam biçimimizle de aldığımız enerjiyi tüketemiyoruz. Vücudumuzdaki bu enerji fazlası obeziteye sebep oluyor.

Obezite Nedir?

Latince 'obesus' sözcüğünden türeyen obezite, iyi beslenmiş anlamına gelir. Obezite aşırı yağ dokusu birikimi (ideal ağırlığının yüzde yirmiden fazla olması) ve yağ hücre boyutunun genişlemesi ya da her ikisinin kombinasyonu olmasıyla karakterize, çok nedenli bir hastalıktır. Günümüzde dünyanın birçok ülkesinde bir sağlık tehdidi haline gelen obezite, Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, bütün yaş gruplarını ilgilendiren, görülme sıklığı giderek artan, sosyal ve psikolojik yönleri ile önemli bir halk sorunudur.

Obeziteye sebep olan faktörler nelerdir?

Obezite tek başına bir hastalık değil. Obeziteyle ilişkisi olduğu belirlenen 300'den fazla belirleyici gen var. Bu belirleyici genlerin yanı sıra birçok çevresel faktör obeziteyi tetikliyor. Günlük enerji gereksiniminden daha fazla enerji alımı, obezitenin gelişiminde önemli olmakla birlikte, sadece basitçe aşırı yemenin obezitenin tek sebebi olduğunu varsaymak doğru değil.

Ayşe Çolak

Günümüzde şehirleşme, ekonomik gelişme ve küreselleşmenin etkisi ile yaşam biçimleri ve beslenme

alışkanlıkları hızla değişiyor. Bu durum hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelere obezite gibi önemli sağlık ve beslenme sorunlarının ortaya çıkmasına sebep oluyor.

İlerleyen zamanlarda obezite kişinin başka rahatsızlıklar yaşamasına sebep olur mu?

Obezite hipertansiyon, dislipidemi, tip 2 diyabet, kalp yetmezliği, inme ve koroner arter hastalığı mortalitesi ve morbiditesi için önemli sebepleri arasında yer alıyor. Obeziteyi tetikleyen sebepleri ortadan kaldırmak için diyetisyenlerin ayarladığı doğru beslenme önerileri kişiye yol gösterici olacaktır. Yeme bozukluğunun tedavisinde, tıbbi ve diyet tedavisinin yanı sıra bireysel psikoterapi büyük önem taşıyor. Bunun dışında giderek artan cerrahi tedavi de hastalara umut ışığı oluyor. Örneğin, bariatrik cerrahi bu günlerde morbid hastalar arasında ağırlık kaybının sürdürülebilmesinde etkili yöntem olarak görülmüyor.

ş diyabet riskini doğrudan etkiler. Kanseri, özellikle hormona özgü kanser türlerini (meme, kolon, serviks, endometrium, over, safra kesesi, böbrek, prostat) de tetikler.

Obezite nasıl engellenir, hastalığa yakalanan bireyin tedavi süreci nasıldır?

Obezite tedavisi, yaşam boyu sürecek yeterli ve dengeli beslenme, artmış fiziksel aktivite ve davranış tedavilerini içeren bir kombinasyon tedavisidir. Obezite tedavisinde öncelikle obezitenin neden olduğu sebepler belirlenerek, sebebin çözümüne yönelik uzmanlardan destek alınması gerekir. Doktorun verdiği ilaçlar, diyetisyenin ayarladığı doğru beslenme önerileri kişiye yol gösterici olacaktır. Yeme bozukluğunun tedavisinde, tıbbi ve diyet tedavisinin yanı sıra bireysel psikoterapi büyük önem taşıyor. Bunun dışında giderek artan cerrahi tedavi de hastalara umut ışığı oluyor. Örneğin, bariatrik cerrahi bu günlerde morbid hastalar arasında ağırlık kaybının sürdürülebilmesinde etkili yöntem olarak görülmüyor.

“Konuşan bir işitme engelliyim”

İşitme engelli bir ailenin çocuğu olarak büyüyen Tugay Kurtgözlü, işitme engellilerin hem ağzı hem de kulağı oluyor.

Kübra Yılmaz

İşitme engelli bir ailenin tek çocuğu olan 24 yaşındaki Tugay Kurtgözlü Samsun'un Bafra ilçesinde yaşıyor. Ondokuz Mayıs Üniversitesinde Fransızca Öğretmenliği okuyan ve aynı zamanda işaret dili eğitimi veren Kurtgözlü, Atakum İşitme Engelliler Spor Kulübü'nün de başkanı. Sesli konuşmayı babaannesinden, işaret dilini ise anne ve babasından öğrenmiş. 'İşaret dili benim ana dilim' diyen Kurtgözlü, bu dili öğretmeyi aynı zamanda misyon edinmiş durumda.

İşaret dili eğitmenlik hikâyesi anne ve babasının dışarıdaki insanlarla iletişim kurmalarına yardımcı olmak amacıyla başlamış. Bir süre sonra işitme engellilerin iletişim konusunda bir problem yaşadıklarını düşünerek eğitimler düzenlemeye başlamış. 18 yaşına geldiğinde ise bir devlet hastanesinde işaret dili eğitmenliğine resmi olarak başlamış. Eğitimlere başladıktan sonra, yaptığı işin farklı bir yerlere gittiğini söyleyen Kurtgözlü, "İlk başta işitme engellilerin iletişim problemini aşmaya çalışırken daha sonra eğitim verdiğim insanlarla birlikte işitme engelliler için farkındalık projeleri yapmaya başladık" diyor.

‘Öğrencilerimi sessiz dünyaya çekiyorum’

Kurtgözlü, 23 Nisan ve 29

Ekim'de Samsun İşitme Engelliler İlköğretim Okulu'nda kutlamalar yapmış ve okulda, gönüllü öğrencileri ile birlikte boyama etkinliği düzenlemişler. Eğitmen, "İşitme engellileri sosyalleştirmeye çalışırken diğer yandan da kendi öğrencilerimi işitme engellilerin dünyasına, yani sessiz dünyaya çekmeye çalışıyorum" diyor.

Hayatının tamamını işitme engellilere ayırmış ve bunun sebebini ise şöyle açıklıyor: "Benim ailemle iletişimimde ellerimi çok aktif kullandığım gerçeği var. Bu nedenle konuşurken işaret dili yapar gibi ellerim sürekli hareket halindeydi. İlkokul öğretmenim tarafından çok dalga geçildim, çevremdeki insanlar tarafından alay edildim. Bu benim işitme engellilere yönelik farkındalığımı arttırdı."

Elleriyle konuşup gözleriyle duyanlara adanmış bir hayat

Arkadaşları arasında işitme engelli olanların sayısının daha fazla olduğunu söyleyen Tugay Kurtgözlü "İşitme engelli insanların olduğu bir çevrede büyüdüm. Çocukluk arkadaşlarım ve dışarıda çay içtiğim çoğu arkadaşım işitme engelli. Biz kendimize 'engel tanımayanlar' diyoruz çünkü engel tanımıyoruz. Ben de kendimi bir işitme engelli olarak görüyorum. Onlarla konuşurken kimseyi duymuyorum. Aslında kendimi konuşan bir işitme engelli olarak tanımlayabilirim" diyor.

© Ozan Vazir

İşitme engellilerin sosyalleşmesine yardımcı olmak ve daha fazla işitme engelli insana ulaşmak için bir çatı altında birleşmek amacıyla Atakum İşitme Engelliler Spor Kulübü'nü nasıl hayata geçirdiklerini de şöyle anlatıyor: "Samsun'da sosyal sorumluluğa dayalı çalışmalarımız işaret dili eğitimi vermeye başladığımdan bu yana vardı. Bir gün işitme engelli arkadaşlarımızla bir araya gelerek 'Neden dernek kurmuyoruz' diye konuştuk aramızda. O gün karar verdik derneği kurmaya. Çünkü sivil toplum kuruluşu olduğumuz zaman bazı projelerimizi hayata geçirememiz çok daha kolay olacaktı."

Ekibin tamamen işitme engelli bireylerden oluştuğunu belirten Kurtgözlü "Derneği kurma çalışmaları sona erdiğinde duyabilen ve sesli konuşabilen birisine ihtiyaç vardı.

Hem duyduğum hem de işaret dilini çok iyi bildiğim için başkanlığa beni seçtiler" diyor.

İşitme Engelliler Spor Kulübü, kurulduktan kısa bir süre sonra ciddi başarılar elde etmiş. Uluslararası ve ulusal başarılarla imza atarak kendini kanıtlamış. Kulübün, güreşte ve atletizmde Türkiye Şampiyonluğu, bisiklet branşında da Türkiye üçüncülüğü var.

İşitme engellilerin sesi olmaya çalıştığını ve onların, standartları daha yüksek bir sosyal yaşama sahip olmaları için hayatının sonuna kadar mücadele edeceğini belirten Kurtgözlü "İşitme engelli bir birey sosyal hayatında iletişim kurarken bazı sorunlarla karşılaşabiliyor. Böyle durumlarda onlara yardım etmeyi çok seviyorum ve yüzlerinde oluşan gülümsemeyi görmek gerçekten beni çok mutlu ediyor" diyor.

Fibromiyalji: Kronik yorgunluk ve kas ağrısı

Kronik kas ve iskelet sistemi hastalığı olan fibromiyalji, iş gücü kaybına yol açması nedeniyle hayat kalitesini ciddi şekilde etkiliyor. Doktor Serdar Bayazıt, fibromiyalji hakkında hastalığın sebepleri ve tedavi süreci ile ilgili bilgiler verdi.

© Merve Arıcı

ki altında kalma, depresyon, hormonal rahatsızlıklar, mükemmeliyetçi ve çok hassas kişilik yapısı fibromiyaljiyi tetikliyor. Aynı zamanda spor alışkanlığı olmayan kişilerde ve masa başı işi gibi uzun süreli aynı pozisyonda çalışmak zorunda olanlarda görülüyor.

Güne yorgun bir şekilde uyanmak

Halk arasında "Her tarafım ağrıyor, gece uyuduğum halde sabah hiç uyumamış gibi kalkıyorum" şeklinde ki yakınmalar en sık dile getirilen belirtiler arasında yer alıyor. Bu durum hastalarda, sürekli yorgunluk hissine ve konsantrasyon eksikliğine yol açarak günlük hayattaki eylemlerini etkiliyor. Sabahları tutukluk ve ilerleyen saatlerde baş ağrısı, sersemlik, kol, bacak, yüzde hissizlik ve karınca lanma gibi belirtilerde görülüyor. Fakat bu belirtiler kişiden kişiye farklılık gösterebiliyor.

Tanısı da tedavisi de zor bir hastalık

Serdar Bayazıt, "Fibromiyaljiyi saptayabilecek özel bir test olmadığından tanısı çok zor hastalık. Fakat 3 aydan daha uzun süre vücutta ağrı varsa ve bu ağrı vücudun 18 hassas noktasından en az 11'inin üzerinde baskı uyguluyorsa hastaya fibromiyalji tanısı konuluyor" dedi. Hastalığın tedavi süreci hakkında bilgi veren Bayazıt, "Ağrı kesiciler, antidepresanlar, kas gevşeticiler tedavi için kullanılıyor. Ayrıca egzersiz, kişisel ve fizik tedavi uygulamaları da yapılabilir. Bu uygulamalar sonucunda hastanın ağrıları giderek azalıyor ve uykusu düzene giriyor" şeklinde konuştu. Hastalığın tekrarlamaması için kişinin, sağlıklı ve düzenli beslenmesi gerektiğine değinen Bayazıt, uykunun tam anlamıyla dinlendirici olabilmesi için akşam ağır yemeklerden, alkol, çay ve kahveden uzak durulması gerektiğini belirtti.

Damla Tost

Fibromiyalji, omuz, boyun, sırt, kalça gibi tek bir bölgede olabildiği gibi tüm vücutta yaygın olarak hissedilebilen bir rahatsızlık. Erkeklerle oranla kadınlarda 7 kat daha fazla görülün

rahatsızlık hormonal düzensizlikleri beraberinde getiriyor. Bu durum da kadınların muayyen günlerini ve menopoz süreçlerini etkiliyor.

Fibromiyaljinin kesin bir nedeni yok

Nedeni tam olarak bilinmese de uyku düzensizliği, aşırı stres ve bas-

Buzun mühendisi: Altın Kuğu

Elektrik-elektronik mühendisi Naz Arıcı, 29 yaşında internetten buz pateni videoları izleyerek, buz pateni yapmaya başladı. Antrenörü Timuçin Özbükücü tarafından keşfedilen Arıcı, 32 yaşında yetişkinler dünya şampiyonu oldu.

Erdinç Yıldız

İşinin yoğun olduğu dönemde stres atmak için internetten buz pateni videoları izleyen Naz Arıcı, videolar üzerinde bunu öğrenmek için çok geç bir yaş olduğunu, düşüp bir yerlerimi kıracağımı söylediler. Sporcu olmadığım için hocalar bana ders vermek istemediler. Ders vermeyi kabul edenler ise sporculardan aldıkları fiyatın 2-3 katını istediler" şeklinde konuştu.

Olumsuzluklar karşısında yılmayan Arıcı, "İnternette videolar izledim. Buzda düşse kalka kendi başıma öğrenmeye çalıştım. Vücudum eziklerle, çürüklerle, yaralarla doldu" dedi. Şimdiki antrenörü ile tanışma hikayesini anlatan Arıcı, "Halk seansında şu anki antrenörüm Timuçin Özbükücü beni gördü ve beraber çalışmaya başladık. Hafta içi her sabah saat 5 buçukta buza girip saat 8'de çıkıyor, giyinip işe gidiyorum, hafta sonu ise tüm gün buzda antreman yapıyordum. Yarışmaya giderken sol dizim sakattı ve sağ ayak parmağım da kırıldı" dedi. Daha önce hiç yarışmadığını belirten Arıcı, "Bu benim ilk yarışmamdı. İlk yarışmamda dünya çapında büyük bir yarışmaya katıldım. O zamana kadar alınmış en yüksek puan olan 34.67 puanla şampiyon oldum" dedi.

İşinin yoğun olduğu dönemde stres atmak için internetten buz pateni videoları izleyen Naz Arıcı, videolar üzerinde bunu öğrenmek için çok geç bir yaş olduğunu, düşüp bir yerlerimi kıracağımı söylediler. Sporcu olmadığım için hocalar bana ders vermek istemediler. Ders vermeyi kabul edenler ise sporculardan aldıkları fiyatın 2-3 katını istediler" şeklinde konuştu.

Olumsuzluklar karşısında yılmayan Arıcı, "İnternette videolar izledim. Buzda düşse kalka kendi başıma öğrenmeye çalıştım. Vücudum eziklerle, çürüklerle, yaralarla doldu" dedi.

Şimdiki antrenörü ile tanışma hikayesini anlatan Arıcı, "Halk seansında şu anki antrenörüm Timuçin Özbükücü beni gördü ve beraber çalışmaya başladık. Hafta içi her sabah saat 5 buçukta buza girip saat 8'de çıkıyor, giyinip işe gidiyorum, hafta sonu ise tüm gün buzda antreman yapıyordum. Yarışmaya giderken sol dizim sakattı ve sağ ayak parmağım da kırıldı" dedi. Daha önce hiç yarışmadığını belirten Arıcı, "Bu benim ilk yarışmamdı. İlk yarışmamda dünya çapında büyük bir yarışmaya katıldım. O zamana kadar alınmış en yüksek puan olan 34.67 puanla şampiyon oldum" dedi.

"Buz pistim kapandı, Erzurum'a yerleştim"

Zorluklar içinde antrenman yaptığını belirten Naz Arıcı, "İlk şampiyonluğumdan sonra 2016'da katılacağım yarışma için işimi bıraktım. Ankara'daki olimpiik buz pisti kapanınca çalışmalarımıza devam edebilmek için daha önce hiç

gitmediğim Erzurum'a geçici olarak yerleştim. Rahat çalışabileceğim bir tek burası vardı. İlk ay iklim koşullarından dolayı çok zorluk çektim. Her gün sabah saat 7'de buza giriyorum: öğlen erken 12'de çıkıyor ve daha sonra buz dışı antrenmanlarımı yapıyordum" dedi. Antrenörünün kendisini yalnız bırakmadığını belirten Arıcı, "Bazı hafta sonları antrenörüm geliyor, çalışmama bakıyor ve bana çalışma programı hazırlıyordu. Ailem ve çevremden uzak çok zor bir 5 ay geçirdim. Hiçbir zor koşul beni yolumdan döndürmedi. Azimim sayesinde Almanya'da düzenlenen yarışmada kendi rekorumu egale ederek 41.19 puanla yeni bir rekora imza attım" şeklinde konuştu.

"Buz pateni ülkesi Kanada'da şampiyon oldum"

2016 Vancouver ISU Uluslararası Yetişkinler Artistik Buz Pateni Yarışmasına gitmeden önce çıktığı televizyon kanalında ülkemize altın madalya ile döneceğinin sözünü veren Naz Arıcı, "Buz pateni ülkesi Kanada'ya gidip, en iyi sporcuları geçerek Türkiye'yi birinciliğe taşıdık. Spor hayatımdaki en önemli başarı bu oldu. Türk bayrağımı Kanada'da gururla dalgalandırdım" dedi.

4 yarışma, 4 altın madalya

İlk Türkiye Şampiyonu olduğunu belirten Naz Arıcı, "Buz Pateni hayatım 2011 yılında başladı. Bu zamana kadar 4 yarışmaya girdim, dördünde de altın madalya olarak hem Türkiye'de hem de dünyada buz pateni tarihine geçtim. 2015'te Almanya'da, 2016'da hem Almanya'da hem de Kanada'da düzenlenen Uluslararası Şampiyonluk ve 2016'da Türkiye'de düzenlenen Ulusal Şampiyonlukların hepsinde de altın madalya aldım" diyerek sözlerini bitirdi.

Hayata karşı engelsiz bir duruş

Zamana ve hayata karşı "kaya" gibi bir duruş sergileyen Sevim Kaya, engeline rağmen ne basketbol sevdasından ne de hayata olan inancından vazgeçti.

Ozkan Ünal

Samsun'un Çarşamba ilçesinde yaşayan Sevim Kaya (40), bir yaşında geçirdiği çocuk felcinden dolayı yürüme yetisini kaybetti. Kaya, 4 yaşına kadar bir çok ameliyat geçirdi. Okul çağına gelinceye kadar elleri ayakları oldu. Engelinden dolayı okula 1 yıl geç başlamak zorunda kaldı. Yaşadığı zorluklardan bahseden Kaya, "Düşsem de hep kendim kalktım. Durumumu anlayacak ve empati kuracak kimse olmaması bir yerde büyüdüm. Bu yüzden hiç engelli arkadaşım olmadı" dedi.

Basketbol oyunculuğundan dernek yöneticiliğine

Yaşadığı zorluklara karşı hayatını içinde olmayı tercih eden Kaya, "2005 yılında Çarşamba Bedensel Engelliler Derneği'nde (ÇABED) yönetici olarak görev almaya başladım. 2008 yılında da hem derneğin basketbol kadrosunda hem de milli takımda forma giyme şansını buldum" şeklinde konuştu.

"Hiçbir zaman kendimi engelli olarak görmedim"

Engelli bireyler bir çok psikolojik sorun yaşıyor. Kaya ise engeline rağmen yaşadığı olumsuzlukları her açıdan olumluya çevirerek güçlü bir duruş sergiliyor. Hiçbir zaman mücadeleden vazgeçmediğini söyleyen Kaya, "Hiçbir zaman kendimi engelli olarak görmedim. Engelin ilk olarak insanın düşüncesinde aşılması gerektiğine inanıyorum" dedi.

Rekortmen şampiyon Simin Bıçakçioğlu

2016 Türkiye Ralli Şampiyonası'nda 1.'liğini ilan eden Simin Bıçakçioğlu bu 1.'likle üst üste 5. şampiyonluğunu kazandı ve rekora yürüdü.

Melih Can Turhan

1989 İstanbul doğumlu Simin Bıçakçioğlu, Koç Üniversitesi İngiliz Dili ve Karşılaştırmalı Edebiyat bölümünden 2012 yılında dereceyle mezun oldu. 2008 yılında Safari Motorsports'tan İtalya'da Vittorio Caneva Rally School ve Norveç'te John Haugland Winter Rally School'da eğitim aldı.

Son 5 yıldır Türkiye Ralli Şampiyonası'nda Kadın Pilotlar Şampiyonluğu'nu elinde tutan Bıçakçioğlu'nun erkek yarışçılar arasında 2.'lik ve 3.'lükleri bulunuyor. Bu yıl da erkeklerle yarıştığı klasmanı 2. olarak tamamladı. Küçüklüğünden beri otomobillere ilgisinin olduğunu söyleyen Bıçakçioğlu, "Ailem de bu ilginin farkına vardı. Ehliyetimi aldıktan sonra beni bu yönde desteklediler. Pistlere olan tutkum ve ailemden aldığım bu destek beni ralli pilotu olmaya yöneltti" dedi. Safari Motorsport'un patronu Hakan Dinç'in kendisine çok yardımcı ol-

duğunu belirten Bıçakçioğlu, "Kısa bir eğitim sürecinin ardından Honda Type-R ile pistlerde yarışmaya başladım. Pegasus Racing patronu Cem Acar sayesinde de ralliye terfi ettim" dedi.

Ralli sporcusu hedefine konsantre olmalı

Ralli sporcusu düzenli antrenman yapmalı ve sağlıklı beslenmeli diyor Bıçakçioğlu. "Haftada en az 3 gün fitness, pilates yapıyorum. Karbonhidrat ve protein ağırlıklı besleniyorum. Sebze, meyve, et, balık, tavuk gibi besinleri de ihmal etmiyorum" şeklinde konuştu. Yarış esnasında herhangi bir aksilik yaşamamak, yaşansa da bunun üstesinden soğukkanlılıkla gelebilmek adına tecrübe ve bilgi birikimine sahip olunması gerektiğini vurgulayan Bıçakçioğlu, "Ralli sporcusu, hedefine konsantre olmalı ve bu hedefi gerçekleştirilebilir için çok çalışmalı. Ralli sporcusu ayrıca co-pilotunu çok iyi tanımalı ve anlaşabilmeli. Çünkü yarışlarda bu

iki kişinin birbirini anlayabilmesi belki de birçok şeyden daha önemli" şeklinde konuştu.

Kadının her alanda var olduğunu gösterebilmek çok önemli

Erkeklerin domine ettiği bir sporda kadın olarak başarılı olmanın çok önemli olduğunu ifade eden Bıçakçioğlu, "Kadınların sesini duyurmak için elimden geleni yapıyorum. Kadınların her alanda var olabileceğini, istediğinde neler yapabileceğini göstermek istiyorum. Beni görüp, bu sporun içinde olmak isteyen kadınları bilmek, yaptığım işin doğru olduğunu düşündürüyor" dedi.

Çanakkale Rallis'i'nde takla attım

Yarışlara çıkarken kaygılanmama gerektiğini söyleyen Bıçakçioğlu, "Yarışırken hiçbir kaygı hissetmiyorum. Zaten bu spora başladığımız zaman kaza riskini de göze almış

oluyorsunuz. Teknik olarak araca yapılan güvenlik önlemleri dışında aldığımız eğitimler ve edindiğimiz tecrübelerle de bu riski en aza indirmeye çalışıyoruz" şeklinde konuştu. Yarış hayatı boyunca bir defa kaza geçirdiğini belirten Bıçakçioğlu, "Geçtiğimiz Çanakkale Rallis'i'nde takla attım. Bu benim ilk kazamdı. Nazar boncuğum olarak görüyorum bu kazayı. Çok şükür en ufak bir yara almadım" dedi.

Hedefim Avrupa'da yarışmak

Hedefinin Avrupa'da yarışmak olduğunu söyleyen Bıçakçioğlu, "Öncelikle Türkiye'nin en iyi kadın pilotu olmak gibi bir hedefim vardı. 5 yıl üst üste Türkiye Ralli Şampiyonası Kadın Pilotlar Şampiyonu olarak bu hedefimi gerçekleştirdim. Bundan sonraki hedefim ise Avrupa'da yarışmak. Bir Türk kadını olarak Avrupa'da bayrağımızı gururla dalgalandırmayı çok istiyorum. Takip ettiğim ve ilgilendiğim yarışlar var ancak henüz netlik kazanmadı" diyerek sözlerini sonlandırdı.

Türkiye'de yeni bir akım: Balon futbolu

Dünya'nın en hızlı yayılan spor aktivitelerinden biri olan Balon Futbolu, Türkiye'de ilk kez Samsun'da hizmet sunuldu. Balon Futbolu hakkında organizatör Çağatay Kalın'dan Genç ifade ekibi olarak bilgi aldık.

Tutku Beyza Bay

Balon Futbolu, dünyanın en hızlı yayılan spor aktivitelerinden biri ve bol eğlenceyle Türkiye'de ilk kez Samsun'da. Dünyada ilk olarak Norveç'te oynanmaya başlanan Balon Futbolu, kısa sürede birçok ülkede alternatif spor aktivitesi olarak ilgi görmeye başladı. Balon Futbolu, rekabetten çok oynayanlara yaşattığı keyifli anlarla da dikkatleri üzerine çekiyor.

Norveç'te doğdu artık Samsun'da

Balon Futbolu'nun 1 Ağustos 2016 da Türkiye'de ilk kez Samsun'da hizmet vermeye başladığını söyleyen organizatör Çağatay Kalın, "Samsun Balon Futbolu, Kızıl Tamu Korku Evi'nin bir iştiraki olarak hizmet veriyor. Kuruluş olarak, tüm ilkleri Samsun'da uygulamaya geçirmekte kararlıyız" şeklinde konuştu.

Balon Futbolu'nun insanlar üzer-

indeki olumlu etkisinden bahseden Kalın, "İnsanları gündelik hayatın stresinden uzaklaştırmak, eğlenirken de spor yapmalarını sağlamak için Balon Futbolu'nu hizmete açtık. Temel amacı eğlendirmek olan Balon Futbolu maçlarımızı, Samsun Recep Tanrıverdi Lisesi'nin Kapalı Spor Salonu'nda gerçekleştiriyoruz" dedi.

Kuralsız, faulsüz futbol maçı fırsatı

Balon Futbolu'nu diğer futbol maçlarından ayıran temel özellik hiçbir kurala sahip olmaması ve tamamen Fair-Play bir oyun olması. Oyun hakkında bilgi veren Kalın, "Kaleci, orta saha, defans gibi mevkii kavramlarının olmaması tüm takım oyuncularını özgürleştiriyor. Faul, bu oyunda serbest. Yani dilediğiniz gibi rakibinizin üzerine gidebilirsiniz. Biz bu oyuna tek bir kural ekledik; o da yere düşen oyuncuya vurulmaması" diye konuştu.

Üniversite öğrencilerine özel indirimler ve sürekliliği yapılan yeni

kampanyalar mevcut. Eğlenirken aynı zamanda spor yapma keyfini bir arada yaşamak isteyenler, iletişim numaralarından hem bilgi alabilir hem de rezervasyon yaptırabilirler. Hafta içi ve hafta sonu hizmetlerde ücret farkı bulunmuştur.

Balon Futbolu nedir?

Rekabetin ön planda olmadığı bir oyun, vücudu kaplayan büyük ve sert plastik balonların içine girerek en az 3, en fazla 6 kişilik gruplar halinde 15'er dakikalık 4 periyot ya

da 20-25 dakikalık 2 periyot halinde oynanıyor. Oyuncular takım kurma konusunda tamamen özgürler. Balon yorucu olduğundan oyun kişisel performansa dayanıyor. Mola sürelerine takımlar karar veriyor. İki takım oyuncuları futbol topunu rakip takımın kalesine atmayı amaçlıyor. Açık halı saha da ve kapalı spor salonunda olmak üzere iki farklı alternatifle hizmet veren Balon Futbolu'nda, oyun saatleri oyuncuların talepleri üzerine şekilleniyor. 16 yaş üzeri herkes bu keyifli oyunda yer alabiliyor.

Evin içinde kuş belgeseli

Yaralı bir kuşun ardından başlayan bir serüven. Çarşamba Gülcan ve İsmet çifti, 5 yıl önce yolda gördükleri yaralı muhabbet kuşunu eve getirdikleri andan itibaren hayatları hızla değişmeye başlar. Gelin onları yakından tanıyalım.

İşil Kaptan

Samsun'un Çarşamba ilçesinde yaşamlarını sürdüren Gülcan ve İsmet Keleş çiftinin bundan 5 yıl önce başlar "evlatlarım" dedikleri kuşlarıyla olan muhabbeti. Sokak ortasında buldukları yaralı bir kuşun yardımına koşan Keleş çifti. Sağlam adını verdikleri bu kuşu tüm çabalarına rağmen yaşatamaz. Ama o günden sonra başlayan muhabbetle bugün 37 kuşun sahibi kocaman bir aile olurlar.

2 kuştan 37'e kuşa bir yolculuk

Gülcan Keleş alerjik astım olmasına rağmen kuşlarından ayrılmayı hiçbir zaman düşünmediğini söylüyor ve onlarla olan birliktelik serüvenini şöyle anlatıyor: "İlk kuşumuz Sağlam'ın bizde yeri ayrıdır. Eşimle yolda yürürken karşılaştık ve hiç düşünmeden yardımına koştuk. Eşim zaten hayvanları çok sever. Ben hem astım hastasıyım hem de temizlik delisiyim fakat bu durumları göz ardı ettim ve Sağlam'ı eve getirdik. O artık benim bir evladım gibi olmuştur. Sağlam'ı eve getirdiğimizde yaralıydı. Sağlam hasta olmasına rağmen eşimle beraber yatar onunla oyunlar oynardı. İsmet de zaten o zamandan sonra kuş sevdası başladı" dedi. Kısa sürede de olsa kuşları Sağlam'a çok çabuk alıştırdıklarını ifade eden Gülcan Keleş, "Sağlam'ı kaybettiğimizde çok üzülmüştük. Daha sonra Maviş'i satın aldık. Ama o anda tek yaşayamayacağımızı bildiğimiz için yanına Pamuk'u aldık. O zamandan sonra bizim serüvenimiz başladı. Yani anlayacağımız 2 kuştan biz buralara geldik" dedi.

Keleş çiftinin tek oğlu Hüseyin ise kendisinin üniversiteye gittikten sonra anne ve babasının kuşlarla ilgilenmesinin mutluluk verici olduğunu ifade etti.

"Onlar bizim parçamız oldu"

Kuşlarını birer evlat gibi gören Keleş çifti "Onları bir kuş olarak değil birer çocuğumuz olarak görüyoruz. İnsan evladını nasıl birine vermezse ben de aynı şekilde kuşlarımı kimseye veremem. Ateşleri çıkınca ateş düşürücü veriyoruz. Hasta olduklarında şırıngayla bebek aspirinleri yediyoruz. Yani anlayacağınız onların hem ailesi hem de veterinerleri oluyoruz. Hatta bir keresinde oğlum Hüseyin, eşime şaka mayetinde kuşları satmayı teklif etti. Eşim yemek yediğimiz sofrayı bırakıp gitti, o kadar düşkün anlayacağımız. Eşim eve geldiği zaman ilk önce kuşlarımızın yanına gider onlarla ilgilenir. Kışın ısınmaları için elektrikli sobayı daima balkonda tutarız. Onlar bizim birer parçamız oldu" şeklinde konuştu.

Kuşlarına ilk başlarda akrabala-

rının isimlerini koyduklarını ifade eden Gülcan Keleş, öldükleri zaman derin yara bıraktığı için isim koymayı artık bıraktıklarını söyledi.

Evin içinde kuş belgeseli

Kuşları kafese kapatmanın özgürlüklerini kısıtladıklarını söyleyen Gülcan Keleş, evin içinde onlar için balkonu kapattırarak özel oda yaptıklarını belirtti. Balkonun içinde yuvaları, yemlikleri, sulukları, hepsinin konabileceği şekilde tünekleri dahi var. Masraftan kaçınmayan Keleş çifti, kuşları için ayda 25 kilo yem kullanırken, temizlik malzemelerinin ise ancak bir hafta dayandığını söyledi. Kuşlarını kimseye veremediğini belirten Gülcan Keleş, "Kuşlarımızı her zaman serbest büyüttük o yüzden de birilerine vermek içimizden gelmiyor. Benim kadar iyi bakabileceklerine inana-

"1 oğlum bir sürü kuşum var"

Mahallede komşuları tarafından kuşlarının çok sevildiğini dile getiren Keleş, yakında kuş sayılarının 50'yi bulacağını belirtti. Bu durumdan dolayı hoşnut olduklarını ve 1 oğlunun bir sürü kuşunun olduğunu mutlulukla bizimle paylaştı.

İyigay Aşçı

Ağaca oyulanan hayaller

Hiçbir eğitim almadan ve maddi kaygı gütmeden yüzlerce esere can veren, sıradan nesnelere estetik değerlerle yeniden üreten Yalçın Aydos ile tanışmaya hazır mısınız? 8 yaşından 84 yaşına kadar sanatın içinde yaşayan Aydos, evlerinin kapısını bize açtı.

İşıl Kaptan

Cumhuriyetin ilk yıllarında farkına varmadan bir yeteneğin doğuşuna da şahit olduk aslında. Fakat bu yeteneği o zamanlarda kendi de dâhil olmak üzere kimse bilmiyordu. Ta ki gün gelip evinin kapısını bizlere açana kadar. Ankara'nın küçük bir köyünde dünyaya gelen Yalçın Aydos, hiçbir eğitim almadan, tamamen içten gelen bir tutkuyla yaptığı eserlerinden oluşan bir sanat müzesine çevirmiş evini. Mütevazı, içten ve sıcak bir aile ortamıyla karşılaştığım ilk andan itibaren, uzun ve etkileyici bir sanat yolculuğuna çıkacağımı hissediyordum.

Konuşmaya hayat hikâyesini anlatarak başlıyor Yalçın Aydos. Aydos ailesinin mimarları olan Mehmet Aydos ve Şadiye Aydos, 5 Kasım 1933 yılında 4 çocuklarından ilki olan Yalçın Aydos'u dünyaya getirmiş. Ankara'nın Kalecik Çandır köyünde babasının öğretmen olduğu küçük bir ilkokulda öğrenimini sürdürürken, yıllarca sönmeyecek olan sanat tutkusu da yavaş yavaş filizlenmeye başlamış içinde. Sanata olan sevdası babasının okulda küçük bir sınıfı tasarım atölyesine dönüştürmesiyle 8 yaşında başlamış. O zamanın aletleriyle birçok eseri oluşturdukları atölyede, bütün imkânsızlıklara rağmen topraktan, çamurdan dahi eserler yapan Aydos, babası sayesinde sanata olan ilk adımını da böylece atmış.

Hiçbir eğitim almadan binlerce esere hayat verdi

Aydos, ilkokul eğitimini Ankara'da tamamladıktan sonra ortaokulu memleketi olan Isparta'da ve daha sonra Çankırı'da okumuş. Lise eğitimini ise Kütahya'da yatılı olarak tamamlamış. Maddi imkânsızlıklar yüzünden bir sanat okulunda okuyamadığını belirten Aydos, "Üniversiteye geçeceğim sırada güzel sanatlar okulunda okumayı istedim, fakat güzel sanatlar o dönemde zengin çocukların gidebileceği bir yerdi. Aileme masraf olmak yerine elimin para tutacağı bir meslekte okumam gerekiyordu. O yüzden 1954 yılında liseden mezun olduktan sonra Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'ni tercih ettim. Her ne kadar güzel sanatlar okuluna gidip eğitim göremesem de ken-

Sanat odası

dimi her zaman bir adım daha ileri taşımaya başladım" diye konuştu. Yeteneğini sanata olan bağımlılığına ve sanata olan bağımlılığında doğa sevgisine bağlayan Aydos, "Yaradılış itibarıyla tabiatı, doğayı seviyorum. Eski eşyaları, sandalyeleri atmak yerine, değerlendirip yeni ürünler ortaya çıkarmak hoşuma gidiyor. Örneğin bir manzara resmi yaparken sanki orada yaşıyormuşum gibi tüm hayal gücümle tabloyu yapıyorum. Sanatım ile ruhum adeta ahenk içerisinde birbirine uyum sağlıyor. Herhangi bir eğitim görmesem de sanata olan tutkumu ancak bu şekilde açıklayabiliyorum" dedi.

Aile, iş, sanat hepsi bir arada

Eğitimi dolayısıyla sanata belli bir süre yoğunlaşamayan, fakat okuldaki boş derslerinde dahi resim çizmeyi ihmal etmeyen Aydos, Ziraat Fakültesi'ndeki eğitimini tamamladıktan sonra Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda çalışmaya başlamış. Eşi Semra Aydos ile de o zaman yolları keşisen Aydos, 21 Aralık 1959 yılında Ankara'da dünya evine girmiş. Aydos çifti ilk çocukları olan Kaan'ı 1961 yılında kucaklarına almış. Evlilik ile birlikte daha özverili bir şekilde çalışarak sanat hayatına kendini adayan Aydos, önemli eserlerini ise 1967 yılında ikinci çocukları olan Tolga'nın doğumundan sonra yapmaya başlamış. Birbirine çok bağlı olan Aydos ailesi, Yalçın Aydos sayesinde evlerini adeta bir sanat müzesine çevirmiş. Evini, ahşap oymacılığında yağlı boya tablolarına, vitraydan heykel eserlerine kadar el emeği sanat eserleriyle dolduran Aydos, bir yandan çalışıp ailesine bakarken, bir

Artık derilerden yapılan çalışmalar

yandan da hayatın getirdiği yükleri sanata olan tutkusuyla hafifletmiş.

Birbirinden farklı alanlarda nasıl böyle bir üretim yapabildiğini sordüğümüzde Aydos, ilk olarak ahşap oymacılığına olan ilgisinin nasıl başladığını anlatıyor. Ahşap oymacılığına yine küçük yaşlarda eniştesinin ona kıl testereyi nasıl kullanması gerektiğini öğretmesiyle başladığını belirten Aydos, eğitim almadan sadece kendi kendine deneme yanılma yöntemiyle eserler vermeye başlamış. Aydos "Ürünlerin çoğunu ceviz ağacından yapıyorum. Ceviz kullanmamın sebebi, çok sıkı olmasından dolayı ağacı çatlatmıyor. Elektrikli bir makinem yok, oymaların hepsini kıl testere ile yapıyorum. Herhangi bir atölyem de olmadı hiçbir zaman. Bundan önceki evimde küçük bir balkonumuz vardı, orayı kapattırdık, bana bir çalışma alanı oluşturduk. İşten kalan çoğu zamanımı orada geçiriyordum. Hatta balkonun yetmediği zamanlarda, evin dışından 25 metrelik kablo

uzatıp aşağı bahçede matkapla yapılması gereken işleri yapıyordum. Yaptığım desenlerin çoğu da bana aittir" diye konuştu. Ahşap oymacılığında bir esere başlamadan önce ilk olarak projesini çizdiğini söyleyen Aydos, "Teker teker milimine kadar ölçülerini alıyorum. Daha sonra mukavadan maketini yapıyorum. En son olarak tahtaları küçük parçalar halinde içlerine desenlerini kıl testere ve matkap yardımıyla işliyorum. Örneğin kubbeli, oval bir çalışma yapacaksam hiçbir detayı atlamadan önce bir işçilikle özen gösteriyorum. Çünkü en ufak bir hatada en baştan yapmam gerekebilir. Fakat hiçbir şekilde bu sanat dalı beni yormuyor. Aksine yapmaktan zevk alıyorum. Yaratıcılığımı konuşturmak ve kendi istediğim şekle göre yön vermek benimde büyük bir mutluluk uyandırıyor" dedi.

İşi gereği çok fazla şehir gezdiğini ifade eden Aydos, "Seyahatimde gördüğüm tarihî dokulardan her zaman etkilendim. Ben etrafına

boş bakan birisi değilim. Örneğin bir mağazanın önünden geçerken vitrindeki elbiselerdeki ince nakış detayları benim ilgimi çekiyor. Açıkçası o desenlere bakarak bunu kendi eserlerime nasıl yansıttım diye düşünüyorum. Gün geliyor dışarıda gördüğüm küçük bir desen aklıma geliyor ve onu ürünüme farklı bir şekilde yansıtmayı seviyorum" şeklinde konuştu.

Bu evde her şey sanat için değerlendiriliyor

Aydos ailesi ile samimi sohbetimizi gerçekleştirdikten sonra, sıra evin odalarını gezmeye geliyor. Mücadeleyle geçen hayat hikâyesinin ortasında bulurken kendimi, Aydos'un yaptığı eserler, bana adeta bir sergide geziyormuş hissi veriyor. Yalçın Aydos'un ikinci çocuğu olan Tolga Aydos ve eşi Alev Aydos ile ev gezisine, ilk oda olan sanat odasından başlıyoruz. Bu sevimli oda Aydos'un, artık deri kumaş parçalarından yaptığı eserlerini, ahşap çalışmalarını ve yağlı boya tablolarını barındırıyor. Deri kaplamalarla yapılan şapka ve ayakkabı motifleri adeta birçok dönemin yansıması gibi. Annesinin giydiği siyah şapkadan Nühket Duru'nun şapkasına, babasının köyde giydiği şapkadan Fatih Sultan Mehmet'in kavuğuna kadar, orijinaline birebir benzeyen bir şekilde yeniden üretilen Aydos'un eserleri arasında tarihi bir gezintiye çıkıyor insan. Gezdiği çoğu yerin fotoğrafını çeken ve ardından beğendiği fotoğrafları yağlı boya çalışmaları ile süsleyen Aydos, aynı zamanda yaptığı resimlerin çerçevelerini de kendi tasarlıyor. Farklı bir kişiliğe ve hayal gücüne sahip olan Aydos, Hindistan cevizinden yaptığı motosikleti, helikopteri ve at arabasını büyük bir zevkle bana gösteriyor. Böylesi eserleri nasıl eğitim almadan yapabilir diye geçiriyordum içimden. Özellikle ahşap çalışmaları, el emeğinin en yoğun olduğu ürünler olarak beni ayrıca etkiliyor. Babil Kulesi'nin minyatürüne dahi rastlıyorum o evde. Peki ya neredeyse bir masa büyüklüğündeki bu ürünler nasıl oluyor da bu kadar kusursuz olabiliyor diye içimden geçiririken, o sırada Semra Aydos ceviz ağacından yapılan sandalyeye ilgili anısını paylaşıyor. Semra Aydos, "Ahşap işleri yüzünden neredeyse her gün evim

Yalçın Aydos ve eşi Semra Aydos
Eser Kareniz yöresine ait Serender evleri

Yapımı 2 yıl süren camii

İçi toz, toprak oluyordu. İlk başladığı zamanlarda etraf pisleniyor diye kızıyordum, ama eser ortaya çıktığı zaman Yalçın'la gurur duyuyordum. O kadar ince bir işçilikle çalışıyor ki en az günde 2-3 saatini eserlerine ayırıyordu. Tabi bu eserler oluşurken Yalçın'ın annesinden hatıra kalan ceviz ağacından sandalyeler de birer sanat eserine dönüştü. Son 1 tane sandalye kaldı. Anısı kalsın diye onu da vermiyorum. Yoksa o sandalyeyi de kullanmak istiyor. Neredeyse eskiden tüm konuk tahtalarından, sandalyelerden, iskemlelerden bir eser oluşturdu. Hiçbir şey atılmıyor bu evde. Adeta geri dönüşümü biz sanat ile yaptık" dedi.

8 yaşından 84 yaşına kadar sanatın içinde olan ve yaptığı ürünlerin hiçbirinden maddi bir gelir elde etmeyen Yalçın Aydos, bu zamana kadar yaptığı yüzlerce eseri sadece sanata olan bağlılığı ve sevgisi sayesinde yaptığını söylüyor. Evin en dikkat çeken eserleri ise ahşap oymacılığı ile yapılan devasa camii,

vitray çalışmaları ile süslenen Karadeniz yöresine ait Serender evleri ve Kayseri, Van gibi illerdeki eski tanınmış kişilerin mezarının bulunduğu türbe minyatürü. Kendi hayat hikâyesinden ilham alarak yaptığı yağlı boya tabloları ise sadece duvarları süslemiyor, bizlere birer hikâye de anlatıyor.

Böylesi bir yeteneğin bu zamana kadar sergi açmamasını ise kendisi şöyle açıklıyor, "Biraz önce yarım profesyonel bir sergiye gittim. Hakikaten eserler çok iyi, yani mürekkep yalamış sanatkarların elinden çıkmış eserler. Fakat ben sergi yapmam benimki onların sergisi kadar ilgi çekmez. Amatör kalabilir. Diğer bir sebep ise sergi keyif için açılmaz. Örneğin bazı sergileri gezdiğimde, ilk gün 3-5 kişi varsa 10 gün gittiğimde benden başka bir Allah'ın kulu göremiyordum. Zaten sergiye gelecekler belli: eşim, dostum. Onlar zaten görüyorlar benim eserlerimi, o yüzden de sergi açma gibi düşüncem yok."

Beton binanın içinde gizlenmiş şaheserler

Sanat sizce nedir diye sorduğumuzda ise Aydos şu şekilde cevaplıyor: "Sanat çok geniş bir kavramdır çünkü doğa sanatın bir parçasıdır. Örneğin müzik bir sanattır, kuşun cıvıltısı sanattır. Ben portakalı soyarken kabuklarına dahi şekil veririm. Sanat benim her anıma yerleşmiş durumda. Zaten bir yer bakıyorsam, mutlaka, ileriki zamanda acaba sanat hayatımda nasıl değerlendiririm diye düşünüyorum. Yani etrafıma dolu bir şekilde bakırım. Bu konuda fotoğrafik hafızamı güçlü buluyorlar. Çünkü görsel olarak her şeyi çok net hatırlarım. Kendimi bu konuda milyoner adındaki Hintli bir çocuğun oynadığı filmdeki karaktere benzetiyorum. O da aynı şekilde gördüğü şekilleri hatırlayarak yarışmayı kazanıyordu. Ayrıca herkes sanatın bir parçasına dâhil olmalıdır diye düşünüyorum. Kabiliyeti hangi yönde ise mutlaka kendini o yönde geliştirmelidir. Çünkü sanat insana dinginlik ve ferahlık verir. Eski zamanlara bakacak olursak evlerin mimari dokularının hepsi birer sanattır. Fakat günümüzde artık geri binalar çevremizi sardı. Basitleşmeye doğru gidiyoruz bu yüzden de ben evimde sanatı yaşatmayı seviyorum."

Sergi açmaktansa gerçekleştirdiğimiz sohbetin daha değerli olduğunu söyleyen Yalçın Aydos ve ailesine bana geçmiştireceği sanatın her anını hissettirdikleri için teşekkür ediyorum. Evlerinden çıktığımda ise kendimi arımdaki beton binaya bakarken buluyorum. O binada gizlenmiş bir sanat müzesi olduğunu bir tek biliyorum.

Yağlı boya çalışmaları

Çoğu eserin ana malzemesi olan ceviz sandalyesi

Gelini Alev Aydos'a yılaşında hediye ettiği gazete kağıtlarından yapılan Noel dedesi

Oyma sanatı ile resim sanatının birleşimi

Türbe minyatürü

Ahşap ve vitray çalışmalarından oluşan dekoratif lamba

Objektifimize takılanlar

“Sanat ve düşünce, ancak sizle birlikte arayan, araştıran insanlarla, bir arada yaşayarak, tartışarak, etkileşerek gelişebilir”

Ahmet İnam

Dedesinin gölgesinde bir çınar

Ayhan Türkmen, torunu Çınar Semiz'e kalıcı bir miras bırakmak için, 'Gezgin Çınar' adlı kitap serisini yazdı. Türkmen, torunu Çınar'dan esinlenerek kaleme aldığı bu kitap serisi ile okuyucuları şehir şehir dolaştırıyor.

Açelya Kaynar

57 yaşındaki ilkökul öğretmeni Ayhan Türkmen, hiç bir maddi beklentisi olmadan, torunları büyüdüklerinde dedelerini tebessümle hatırlasın ve kitapların dünyasını öğrensin diye onlara kitaplar yazıyor.

Ayhan Türkmen, Gezgin Çınar adlı kitap serisinde, Diyarbakır'dan İstanbul'a kadar 10 ilin kültürel özelliklerini, tarihi ve turistik yerlerini anlatıyor.

Türkmen, “Tüm bu hikâyeleri torunum Çınar'ın da içinde bulunduğu mace-ralarla oluşturdum. Kitabı okuyan çocuklar o yörenin yemeklerini, folklorunu ve bunun gibi birçok özelliğini Çınar ile birlikte gezerek öğrenmiş oluyor” dedi.

Bu kitap serisindeki kahramanımız Çınar, gezdiği tüm şehirlerin yöresel yemeklerini tadarak keşfediyor ve tarihi yapıları gezererek hayal dünyasını

zenginleştiriyor. İzmir'de boyoz yemenin tadına varıyor, Susurluk'a uğrayıp köpüklü ayran da içiyor.

Torunlarına mirası kitapları

Kitap serisi yazma fikrinin, torunu Çınar'a kalıcı bir miras bırakma isteğinden ortaya çıktığını vurgulayan Türkmen, “Bir anne-babanın çocuklarına maddi şeyler bırakmasından ziyade böyle eserler bırakması daha anlamlı. Çünkü bu hem aileye hem de çevreye bırakılan bir mirastır” dedi.

“Çocuklar gezdikleri yerleri ve o anki duyguları unutabilirler. Bu nedenle bu kitap serisindeki Çınar, gezdiği yerlerin fotoğraflarını çekerek ve etkilendiği yerler hakkında notlar alarak kısa bir gezi arşivi, gezi anıları da oluşturuyor” diyen Türkmen, çocuklarda arşiv alışkanlığı oluşturma fikrinin de önemini vurguladı.

Türkmen, Samsun'un Terme ve Çarşamba ilçelerinde yaşadığı bilinen Amazon kadınlarının hikâyelerini konu edinen “Amazon Naz” kitap serisini ise torunu Naz'a bırakmayı planlıyor. Türkmen, bu planını emekli olduktan sonra hayata geçireceğini de sözlerine ekliyor.

“Çocukları sevgiyle büyütmeliyiz”

38 yıldır öğretmenlik yapan

Ayhan Türkmen, öğretmenlerin, emekli olduktan sonra da bilgi ve deneyimlerini aktarmaya devam etmeleri gerektiğini söyleyerek “Çocuklar bir hamurdur ve onları biz şekillendiririz. Çocukları sevgiyle büyütmeliyiz, çünkü geleceği çocukların sevgisinin kalkındıracağını düşünüyorum” dedi.

Çocukları çok sevdiğini ve öğretmenlik mesleğini bu yüzden seçtiğini ifade eden Türkmen, “Çocukluğumu çok fazla yaşayamadım. Babam memur olduğu için sürekli şehir değiştirmek zorunda kalıyorduk. Fakat benim şansım sürekli kitaplarla iç içe olabilmemdi. Çocuklara kitap okuma alışkanlığını kazandırmayı kendime görev edindim.” dedi. Türkmen, şu anda çalıştığı okulda da kitap okuma etkinlikleri düzenlediklerini ifade ederek, “Velilerle birlikte okuma saati düzenliyor, kitap yazarlarını derslere davet ederek çocuklarla buluşturuyoruz. Öğrencilerin yazarlarla birebir sohbet etmesi onları okumaya ve yazmaya teşvik etti. Hatta yazarlarla birlikte kısa öyküler yazdılar. Şimdiden büyüyünce yazar olmak istediğini söyleyen öğrencilerim var, bu da beni çok mutlu ediyor” şeklinde konuştu.

Sürekli ertelediği kitap yazma fikrini, ailesinin ve arkadaşı Çarşambalı yazar Aziz Sivaslıoğlu'nun

desteğiyle hayata geçiren Türkmen, “Bu kadar güzel tepkiler beklemiyordum. Öğretmen arkadaşlar, sınıflarda bu kitapları bulunduru-yor. Ayrıca okullara imza için davet ediyorlar. Bu durum beni onurlandırıyor” dedi.

Bir Çınar ağacı gölgesinde nice kitaplar okumanız dileğimizle...

